Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 254. ДЖЕРЗІ СИТИ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го ГРУДНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 10, 1953. No. 254. VOL. LXI.

НОВЛЕНД ЗАПОВІДАЄ ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ В УРЯДІ

Вашингтон. — Провідник республіканської більшости в Сенаті, сенатор Вільям Ф. Новленд, заявив, що боротьба проти комуністичних аґентів на урядових становищах буде виборчим гаслом не тільки під час виборів 1954 року, але також і під час президентських виборів 1956 року. Він сказав, що хоч республіканці вспіють очистити уряди від комуністів впродовж чотирирічного урядування, але 1956 року вони знову стоятимуть перед загрозою, що до уряду повернуться ті „м'які" демократи, які вже допустили були на урядові становища комуністичних аґентів. Новленд пригадував, що ще в 1935 році високі урядовці в уряді покійного президента Рузвелта — Айкес, тодішній секретар внутрішніх справ і Джордж Г. Дерн, тодішній секретар війни, заявляли: „настає суспільство змодифікованого комунізму". Новленд твердив, що коли так думали державні секретарі, то нічого дивного, що всякі Гісси і Вайти могли займати високі становища. „Я не вірю — сказав він — щоб американський нарід погоджувався з таким станом речей". Новленд вважає, що Америка мусить вимагати від своїх союзників припинити торгівлю з комуністичним Китаєм, навіть товарами другорядного значення, принаймні до того часу, доки червоний Китай не погодиться на дійсне закінчення війни в Кореї. Своєю заявою Новленд підтримав сенатора Джозефа МекКарті і зайняв протилежне становище до президента Айзенгавера і секретаря стейту Доллеса, які заявилися проти натиску на союзників в справі торгівлі з червоним Китаєм. А президент Айзенгавер заявив був на пресовій конференції, що, на його думку, боротьба проти комуністів на урядових становищах буде закінчена вже до виборів 1954 року.

Мічелл передбачає перемогу демократів у найближчих виборах

Филаделфія, Па. — Голова Крайового Комітету Демократичної партії Стіфен Мічелл заявив на пресовій конференції, що, згідно з його передбаченнями, демократи здобудуть в Палаті Репрезентантів більшість від 40 до 50 голосів під час виборів 1954 року. Їхніми виборчими гаслами будуть: національна оборона, справедливе відношення до фармерів та обниження коштів прожитку. Крім цих гасел, Мічелл згадував ще про те, що республіканці апатично відносяться до мешканевої кризи та погіршення становища дрібних підприємців і не можуть поставити на здорову базу закордонну торгівлю. Мічелл прибув до Филаделфії, щоб доглянути за підготовкою обіду в зв'язку з конференцією демократичних провідників із східних стейтів. Цей обід відбудеться в суботу 12 грудня і на ньому мають промовляти: бувший демократичний кандидат на президента Адлей Стівенсон, бувший віцепрезидент Олбен В. Барклі, нововибраний посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер і нововибраний губернатор Ню Джерзі Роберт В. Майнер.

Уряд приготований не допустити до безробіття

Вашинґтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл, — промовляючи на конференції Спілки Об'єднаних Автових Робітників, закликав їх всіма силами поборювати обниження кількости осіб, затруднених в автовій промисловості, яке можна завважити в останньому часі. Він заявив, що уряд президента Айзенгавера виготовив плян, який має не допустити до обниження числа затруднених робітників, з тим, щоб не тільки затримати теперішній добробут, але й постійно його підносити. Мічелл казав, що вигляди на продовження добробуту в 1954 році добрі, хоч можна завважити деякі малі хитання в народньому господарстві. Уряд задумує розпочати великі публічні праці, коли б число робітників, що не працюють, почало збільшуватися. Пляновані й інші засоби, які мають затримати теперішнє високе число затруднених. На найближчій сесії Конґресу уряд запропонує нові закони, які мають збільшити й продовжити допомогу під час безробіття. — Приготований також проєкт закону про підвишку найменшої платні за годину праці, яка тепер становить 75 центів.

КІО протестує проти рішення Найвищого Суду в справі звільнювання нельояльних робітників

Вашинґтон. — Правний дорадник Конґресу Індустріяльних Робітників Артур Ґолдберґ протестує проти ухвали Найвищого Суду, який вирішив, що працедавець не порушує закону Тефта-Гартлі, коли звільняє тих робітників, які публічно критикують товари свого працедавця. Це рішення суду відноситься до телевізійної станції в Північній Каролайні, що звільнила співробітників, які під час страйку розкидували летючки з вияснениями, що авдиції цієї станції — це „товар другого сорту" Ґолдберґ заявив, що таке рішення суду небезпечне, бо обмежує волю слова під час страйку.

В АМЕРИЦІ

● За несплату податків сконфісковано на Лонґ Айленді під Ню Йорком два будинки совєтської делеґації в ОН. В одному з тих будинків мешкав давніше Андрей Вишинський, який тепер живе при Парк Евню в Ню Йорку, в будинку, який куплено за 150,000 долярів. Совєти не хочуть платити податків, посилаючись на дипломатичний імунітет, але повітовий уряд Нассав не погоджується з цим.

● Згідно з обрахунком Статистичного Бюра, в ЗДА, живе тепер 7,500,000 вдовиць, і лише третина з цього числа вдівців. Причина більшого числа вдовиць такі: чоловіків умирає більше, як жінок; вдівці звичайно ще раз одружуються, але не з вдовицями. 1950 р. було в Америці тільки 7,000,000 вдовиць.

● 45-ти мільйонова багачка пані Гармон Спенсер Оґест повідомила, що зриває свої заручини з боксером важкої ваги — чемпіоном Джеком Демпсі, які тривали всього тільки три дні. Коли вона повідомляла про свої з ним заручини, то казала, що він — єдиний мужчина, якого знайшла в свому житті. Тепер каже, що „вода добра і олива добра", але разом їх не можна змішати.

● Суд у стейті Арізона звільнив 261 мормонських многоженців під умовою, що кожний з них житиме тільки з однією жінкою. Цю мормонську громаду в Шорт Кріку розігнано було влітї ц. р. Хто з них поважився б знову жити з кількома жінками, того засудять на річне ув'язнення або 1,000-долярову грошову кару.

ЗДА ПОГОДИЛИСЯ НА ЗУСТРІЧ З МОЛОТОВИМ У БЕРЛІНІ

Вашинґтон. — Державний департамент вислав ноту до Москви, в якій погоджується на запропоновану зустріч з Молотовим у Берліні, де мали б переговорювати чотири міністри закордонних справ: ЗДА, Англії, Франції та ССР. Подібні ноти із згодою на цю зустріч вислали Англія та Франція. Текст відповіді на совєтське запрошення устійнили на конференції на Бермудах. В ноті ЗДА підкреслюється, що уряд ЗДА переконаний, що „розв'язка німецької та австрійської справ буде дійсним поступом і спричиниться до розв'язки інших великих світових проблем, — включно з справою европейської безпеки." В нотах трьох західніх держав запевняється Совєти, що Захід змагає до мирної розв'язки всіх спірних справ, і що всі оборонні заходи цих держав мають виключно оборонний характер. Західні держави не протестують проти пропонованого на цю зустріч Берліну і не займають становища проти того, щоб в цій заплянованій конференції брав участь і комуністичний Китай, але вони не погодяться на участь Китаю в цій конференції, якщо Совєти цього домагатимуться.

ЗАКІНЧИВСЯ 11-ДЕННИЙ ЧАСОПИСНИЙ СТРАЙК У НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — 8 грудня закінчився 11-денний страйк фотограверів, внаслідок якого припинено видавання 6 найбільших часописів. 9 грудня всі часописи появилися нормально, хоч деякі ще без торговельних оголошень. Фотогравери дістали 3,75-долярову тижневу підвишку, а окрема тричленна комісія має вирішити, чи їм прислуговує дальша підвишка. Страйкували 400 фотограверів, але з ними солідаризувалися 20,000 інших робітників. Фотогравери домагалися 15-долярової тижневої підвишки, а погодилися на її четвертину. Перед страйком вони заробляли по 120 за денну і 131 доляр за нічну зміну. З надчисельними годинами та іншими поліпшеннями деякі з них заробляли до 10,000 долярів річно. 20 тисяч робітників внаслідок страйку втратили на тиждень коло 2,000,000 долярів. До Комісії Посередництва належить від фотограверів голова АФП, від видавців Ричард В. Слокум, директор Филаделфійського Бюлетеню, а на третього члена цієї комісії мають погодитися обидві сторони, або його визначить федеральний посередник. Рішення цієї комісії не обов'язкові для сторін, і фотогравери три рази відмовлялись передати вирішення своєї справи третейському судові, рішення якого були б обов'язкові для обох сторін.

Уряд домагається, щоб Найвищий Суд скасував сеґреґацію в школах

Вашинґтон. — Представник департаменту справедливости і заступник генерального прокуратора Дж. Лі Ренкін домагається, щоб Найвищий Суд визнав окремішні примусові школи для кольорового населення незгідними з 14 Поправкою до Конституції. Ренкін заявив: „Це є становище департаменту справедливости, що 14 Поправка до Конституції не дозволяє на расову чи кольорову дискримінацію". Далі він сказав, що виховування дітей білого населення окремо від кольорового суперечить Конституції. Суддя Вільям О. Даґлес запитав Ренкіна, чи його департамент уважає, що Найвищий Суд компетентний вирішувати цю справу. Ренкін відповів заперечливо, але додав, що департамент справедливости вважає, що Найвищий Суд має право заявити, що 14 Поправка до Конституції забороняє дискримінацію на основі кольору шкіри окремих груп громадян. Проти скасування сеґреґації в школах промовляли й інші правники. Генеральний прокуратор Вірджінії Дж. Ліндсей Олмонд заявив, що „окремі але рівні можливості зовсім не порушують Конституції ЗДА". Заступник генерального прокуратора стейту Кензас заявив, що його стейт не ратифікував 14 Поправки з 16 червня 1866 року. Сеґреґація в школах існує в 17 стейтах.

ВПРОДОВЖ ТРЬОХ РОКІВ ПОДВОЇЛАСЬ КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ УНС В ШИКАҐО

Шикаґо. — Від минулої конвенції УНС, що відбулася в 1950 р., кількість членів цієї організації в Шикаґо майже подвоїлася, бо збільшилася з 3,568 до 6,648 — ствердив голова УНСоюзу, п. Дмитро Галичин, на зборах представників місцевих Відділів УНС, що відбулися минулого понеділка ввечорі. Приявні на зборах представники 16 з усіх 18 Відділів округи зобов'язалися здобути для УНСоюзу впродовж цього місяця ще бодай 200 нових членів, щоб збільшення кількости членства УНС вдвоє було до кінця цього року завершене. Тим самим Шикаґо веде перед в організаційній праці УНС, що підкреслювали теж інші учасники зборів, зокрема головний контролер Степан Куропась, головні радні Т. Шпікула та пані Анна Васильовська, як теж організатори Д. Білецький і п. Ткачук. Під час нарад стверджено, що одною з головних передумов таких організаційних успіхів була у великій мірі громадська активність Відділів УНС, як і його поодиноких членів.

Цю засаду потверджено теж попереднього дня, в неділю ввечорі, на бенкеті, що відбувся з нагоди 10-річчя Дому Відділів УНС. Свято відкрив голова Дирекції Дому Відділів, головний радний Тарас Шпікула, передаючи дальше ведення імпрези п. Васильовському. Головну промову виголосив голова УНС п. Д. Галичин, підкреслюючи рішальну ролю УНСоюзу в нашому спільнотному житті та високу оцінку, яку мають для тієї праці теж і американці. Під час бенкету, в програму якого входив теж виступ місцевого чоловічого хору „Сурма", що під дириґентурою п. О. Плешкевича відспівав кілька народних пісень, виголошено численні привіти від місцевих Церков і громадських організацій, зокрема привіти складали представники Відділів УНС, як теж Ліги, СУМА, Пласту, Хору, Театрального гуртка, Учительської Громади, Союзу Українок, Гетьманської Організації та інших. В привітах, зокрема від новоприбулих, були признання й подяки для УНСоюзу за те, що він дав найбільший вклад в допомогову і переселенчу акцію, а Дім Відділів УНС в Шикаґо, 10-річчя якого відмічувано, сповняв довший час ролю переселенчого осередку та дав тимчасове приміщення тисячам новоприбулих. Один з промовців підкреслив, що новоприбулі, до яких і він належить, щойно на американській землі пізнали вартість УНС не тільки як запомогової, але й народної організації. Коротку історію Дому, з якого тепер користають не тільки Відділи УНС, але й вся громада, подав на початку гол. рад. п. Т. Шпікула.

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР РОЗКРИВАЄ СТРАХІТЛИВУ СИЛУ НОВОЇ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

ЗДА готові віддати Об'єднаним Націям контролю над матеріялами, складами й виробом атомової зброї. — Президент перестерігає світ перед небезпекою винищення людства.

Об'єднані Нації, Н. Й. — У 25-хвилинній промові перед представниками 60 держав, членів Об'єднаних Націй, президент Айзенгавер, що ледве на годину раніше прибув з Бермудської конференції із прем'єрами і міністрами закордонних справ Англії і Франції, урочисто закликав вільний і невільний сучасні світи завернути із шляху, що веде до нової, цим разом атомової, війни. Президент З'єдинених Держав вперше в історії з'ясував на найавторитетнішому форумі всього світу страхітливу нищівну силу, що криється в найновішій атомовій зброї, і виступив з кокретним проєктом передати контролю над матеріялами, з яких виробляється та зброя, нинішніми її складами і виробами нової зброї новій Аґенції Атомової Енерґії, що постала б при Об'єднаних Націях. На самому початку своєї промови Президент подякував за запрошення його виступити перед Ґенеральною Ассамблеєю, що його дістав безпосередньо перед початком Бермудських нарад. Президент запевнив Об'єднані Нації, що ЗДА і надалі залишаться вірними політиці підтримування тієї міжнародної установи. Підкресливши, що Бермудська конференція мала на увазі виключно запевнити загальний мир і безпеку людської гідности, Президент заявив: „Знаю, що американський нарід поділяє моє глибоке переконання, що коли існує у світі небезпека, то вона існує для всіх, і так само, коли існує надія в опінії одної нації то ту надію повинні поділяти всі". Покликавшись на свій довголітній досвід активної військової служби, Президент з'ясував такі факти: Відколи ЗДА викликали першу атомову експльозію в дні 16 липня 1945 року, вони перевели досі 42 дослідні експльозії. „Атомові бомби нині більш як в 25 разів сильніші від тих, що були на початку атомової доби, тоді як воднева зброя в мільйони разів перевищує силу інших вибухових матеріялів (ТНТ). Нині склади американської атомової зброї, які очевидно, щоденно збільшуються, перевищують в багато разів вибухову рівновартість суми всіх бомб і всіх стрілен, які впали з будьякого літака і будьякої цівки на всіх фронтах за весь час існування другої світової війни. Кожне окреме летунське з'єднання, чи то з поверхні води чи землі, може тепер доставити і скинути на призначену ціль руїницьку силу, що перевищує силу всіх бомб, які впали на Англію за час другої світової війни."

Далі Президент признав, що таємницю виробу атомової зброї знають, крім ЗДА, також їх союзники Канада й Англія, а також Совєти, і що треба рахуватися з тим, що ця таємниця, нині власність чотирьох держав, стане власністю також інших, а може й усіх держав. Президент перестеріг, що на випадок „атомового" нападу на ЗДА, „наша реакція буде негайна і рішуча". Представивши, що таке взаємне винищування грозить винищенням людства, Президент пригадав дотеперішні невдалі спроби завести обмеження і контролю міжнародного збросння. Він заявив готовість подати Конґресові з „усіми виглядами на затвердження" проєкт, схоплений у чотирьох точках: 1) „підтримати досліди, як використати на світову скалю для мирових цілей енерґію із розбиваних атомів", 2) „розпочати редукцію потенціялу руїницької сили складів атомової зброї у широкому світі", 3) „іти слідом за всіми людьми всіх народів, які в цьому періоді високих наукових осягів, однаково на Сході, як на Заході, підкреслюють своє перше і більше зацікавлення змаганням людства до добра, як здвиганням засобів, що служать воєнним цілям", і 4) „відкрити нові шляхи для мирних розмов і щонайменше для наближення в багатьох трудних проблемах, що їх треба розв'язати однаково на приватних, так і публічних конференціях, якщо треба потрясти світом, щоб він вийшов з інерції, в яку попав наслідком страху, і щоб зробив поступ у напрямку миру".

Найбільша частина промови президента Айзенгавера була присвячена саме проблемі нищівної сили атомової енерґії, вжитої для воєнних цілей, і конечности перевести відворот від теперішніх перегонів у накопичуванні зброї, що може буквально винищити людство. Однак поруч із цим Президент заторкнув потребу політичної злагоди між Сходом і Заходом в основних міжнародних спорах. Провідною думкою Президента було ствердження, що „моя країна хоче бути конструктивною, а не деструктивною. Вона хоче згоди між народами, а не війни".

Оваційне прийняття Президента і враження з його виступу

Здається, що це був перший випадок за кілька останніх років, коли абсолютно всі без винятку 60 делеґатів в Ґенеральній Ассамблеї Об'єднаних Націй оплескували когонебудь з промовців. До їх числа належав також Вишинський. Коли його запитали, що він думає про промову Айзенгавера, то він відповів обережно: „Треба докладно цю промову перестудіювати". Президентка Ґенеральної Асамблеї, Пандіт, заявила: — „Дуже важлива промова, але ми не є атомовою потугою." Шеф делеґації Бурми мабуть схопив найвірніше враження більшости слухачів промови Айзенгавера: „Було приємно послухати — це не була воєнна промова." Британський репрезентант висловився з ентузіязмом про промову, так само відомості, що наспіли з Лондону, свідчать про велике враження, що його викликала пропозиція през. Айзенгавера створити світовий склад сировини для добування атомової енерґії і піддати його міжнародній контролі. Зрештою, часописи пригадують, що першим ініціятором такої ідеї був відомий американський діяч-фінансіст Барук, але що його пропозиція, яка по суті спиралася на конечності, щоб міжн. комісія контролювала атомову зброю по всьому світі, зустрілася з відмовою Совєтів, які замість того пропонували ґенеральну й голословну „заборону" вживати атомову зброю. Обидві американські партії зголосили устами своїх чільних представників повну піддержку заяви Президента. Зокрема, голова конґресової комісії для атомової енерґії, Стерлінґ Кол, висловився, що та комісія цілком підтримує Президента. Із найвищими похвалами виступив кол. президент Гувер.

Президент про переговори з Совєтами

В тій частині своєї промови, що торкалася можливости мирної полагоди з Совєтами спірних справ, през. Айзенгавер заявив буквально: „Ми ніколи не казали і не хотіли, не пропонували і не піддавали думки, що б Совєтськ. Союз капітулював у тому, що йому правно належиться. Ми ніколи не скажемо, що народи Росії є ворогом, з яким ми не бажаємо собі ділитися ані годитися у приязних і корисних взаєминах. Навпаки, ми сподіваємось, що ця конференція може започаткувати взаємини з Совєтським Союзом, які можуть довести до мирового перемішання народів Сходу і Заходу, — найкращий людський шлях для осягнення зрозуміння, потрібного для довір'я і мирних взаємин". Говорячи про теперішній поділ Німеччини й Австрії, президент Айзенгавер підкреслив, що ЗДА шукають гармонійної родини вільних народів Европи.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ШИКАҐО АКТИВНО КОНСОЛІДУЄТЬСЯ

Шикаґо, Ілл. — Після останніх труднощів і непорозумінь в місцевій українській громаді, що проявилось м. ін. в подвійному святкуванні Листопадових роковин, тут пороблено низку консолідаційних заходів, які, при дальшій добрій волі, можуть знову привернути єдність в громаді, а з тим і репрезентативне становище тієї громади в нашій американсько-українській спільноті. В рямках тих заходів відбулося тут минулої суботи, 5-го грудня, громадське зібрання, — яке скликала Ліґа Американців Українського Походження. Зібранням проводив адв. Роман Смук, а представник Централі УКК, заст. голови п. Дмитро Галичин, дав загальний огляд праці УККомітету за останній рік, підкреслюючи цілком незадовільний стан Українського Народного Фонду, що є базою громадської, політичної і репрезентативної діяльности УКК. Після того забрав слово голова Ліґи, п. Іван Дужанський, започатковуючи збірку Національного Датку, яка у висліді дала круглу суму 1,000 долярів. — Промовляв теж директор канцелярії УКК п. Ревай, який попереднього дня відбув наради з представниками місцевого громадянства для впорядкування відносин в місцевій громаді. Наради в цій справі продовжувалися під проводом п. Галичина ще й в понеділок, 7-го грудня, і в них взали участь представники Ліґи та створеної недавно Філії УКК. Усі учасники нарад виявили максимум доброї волі, і це дає надію, що вже до кінця цього року основні непорозуміння будуть усунені і в громаді буде знову створений спільний громадський фронт. Опрацьовано в тій справі відповідну плятформу, що ще має бути затверджена поодинокими заінтересованими групами.

● Крайове Виховне Товариство ЗДА заявляє, що авта, автобуси та елевейтори розніжили американських дітей так, що вони конче потребують руху для свого здоров'я, бо рух — це „вітамінa", і їхній брак шкідливий так само, як небезпечний брак вітамін.

● Два залізничі потяги зударились недалеко Брюсселю в Бельгії. Вбиті дві особи, поверх 20 ранених.

В СВІТІ

● Генерал Маршал, який дістав мирову нагороду Нобля за 1953 рік, приїхав до Парижу в дорозі до Осльо, щоб особисто її прийняти. Він був гостем генерала Грунтера, командувача військ НАТО. Маршал відвідав президента Франції Оріоля, який в половині цього місяця кінчає свою каденцію. До Осльо виїхала теж дружина Черчила, щоб в його імені прийняти нагороду Нобля, що її він дістав в ділянці літератури за свої воєнні спомини.

● У Берліні відбулася перша розправа спільного альянтсько-німецького суду під невтральним проводом шведського судді. Розглядали фінансові претенсії до німецького уряду одної американки, що народилась у Німеччині і втекла звідтам до ЗДА в 1940 р. Суд затвердив позасудову угоду, що її уклали спірні сторони.

● Вже 190 південно-корейських неповоротців, що, будучи в комуністичному полоні, відмовилися репатріюватись, потвердили свою первісну думку — залишатись у комуністів. На другий тиждень, безпосередньо перед Різдвяними святами, альянтські старшини зустрінуться з 22 американцями, які відмовились вертатися до ЗДА. Всі вони, або їх частина, хочуть залишитись у комуністів, бо вже тепер звернулися до Невтральної Комісії з просьбою — дати їм до їх бараку ялинку з прикрасами.

● Королева Єлисавета II знаходиться з своїм почетом в дорозі до Нової Зеляндії, куди припливе 23 грудня ц. р. Їй назустріч виїхав кружляк Нової Зеляндії „Блек Принс", який ескортуватиме корабель королеви. До цього часу в ескорті плив тільки кружляк „Шефілд".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВАРТІСТЬ РОЗМОВ

Розмови — це сьогодні найбільш популярне слово в міжнародній політиці. Відбуваються розмови „великих" і „малих", і хоч ці розмови відносяться переважно до того, чи не відбути б ще одну розмову, світ чіпляється за них, наче потапаючий за стебелину, як за останню можливість рятунку перед неминучою катастрофою.

В останньому відбулись розмови „трьох великих" на Бермудах. Президент З'єдинених Держав Америки і прем'єри Британії та Франції розмовляли й договорились до того, що варто б порозмовляти з ще одним „великим", Совєтським Союзом, в справі замирення в Европі й Азії, в справі об'єднання Німеччини, миру з Австрією та ще в цілій низці інших справ. На Бермудах договорились теж в справі спільних змагань до „мирного визволення" поневолених Москвою східньо-европейських народів.

Розмови між самими західніми політиками, та ще й між головами урядів західніх великодержав, мають без сумніву величезну вартість, і можуть бути тільки побажані. Практично в таких розмовах можна полагодити кожну справу, бо західні політики вірять у те, що говорять, і говорять на те, щоб договоритись і договорене виконати та респектувати.

Але яку вартість можуть мати обговорювані та пляновані тепер розмови з четвертим, совєтським „великим"? Скільки їх вже було досі і що з них вийшло? Що, крім клаптя безвартісного записаного паперу, залишилось з розмов у Ялті, Тегерані, Потсдамі та з усіх інших, на яких був покладений підпис совєтського „великого"? Впродовж довгих місяців велись теж розмови в Кореї ,які закінчились хвилевим перемир'ям та дальшими розмовами про дальші розмови. Але що з них виходить? В тому самому часі, як в Панмунджомі розмовляють, на північ від корейської демаркаційної лінії постають нові аеродроми, а всіми можливими шляхами напливає до Північної Кореї нова зброя, нові літаки, нова амуніція — все із совєтськими продукційними значками.

Тепер плянується розмова міністрів закордонних справ західніх великодержав та Совєтського Союзу щодо „замирення в Европі й Азії" та щодо Німеччини й Австрії, тієї самої Австрії, на тему якої західні дипломати мали в останніх роках „тільки" 389 „розмов", хоч це ані на йоту не змінило самого положення тієї країни. Чого ж можуть очікувати західні політики від 390-ої „розмови"?

Західнім політикам і дипломатам не можна брати за зле того, що вони прагнуть розмов. Це ж стара засада, що як довго ведуться розмови, так довго існує якась можливість договоритись. Проте, це не тільки не повинно в нічому здержувати чи послаблювати готовість говорити „іншою мовою", але, навпаки, повинно ще тільки скріпити й приспішити відповідну акцію. Щойно тоді розмови можуть мати відповідне моральне оправдання. Західні дипломати не сміють обдурювати себе й публічної опінії якоюсь магічною силою розмов, при допомозі яких можна переконати бандитів. Розмови і переговори з ґанґстерами ніколи не дають бажаного результату. Ані Черчил, ані хто інший в світі не може і не потрапить списати з Москвою таку умову, що вартувала б більше від паперу, на якім вона написана.

Чи в такому випадку існує будь-який інших вихід, як тільки війна? Без сумніву, існує. Це — військова сила та динамічна політика, про яку Захід часом говорить, але якої не переводить в життя. І це — найслабше місце Заходу. Бо навіть найбільша могутність не переконає напасника, якщо він знає, що посідач тієї могутности не має досить моральної сили на те, щоб її використати. Тим часом західня манія розмов з Москвою напевно не є доказом тієї моральної сили.

В дипломатичну гру вступив тепер ще один курйоз, а саме — „мирні змагання до визволення" поневолених народів. Правда, в порівнянні з дотеперішнім становищем, вже й це можна вважати поважним кроком вперед, але вартість такого „мирного змагання" схарактеризував вже б. президент Гувер, кажучи, що єдиною надією на визволення тих народів може бути „якийсь катаклізм". Риск війни для Заходу не збільшився ані на волосину, натомість на багато збільшилися б вигляди на успіх розмов з Москвою, якщо б Захід мав досить моральної сили — фізичну він цілком певно має — заявитись не тільки за „мирним змаганням" до визволення поневолених народів, але й дати їм бодай малу частину такої практичної допомоги, яку Москва мала відвагу дати і дає червоним аґресорам в Кореї, в Індо-Китаї та своїм підривним п'ятим колонам у всіх країнах світу.

ЖАХ ПЕРЕД АТОМОВИМ БУМЕРАНҐОМ

Промова президента Айзенгавера, виголошена на зібранні Об'єднаних Націй у вівторок 8 грудня, може бути зворотним моментом в історії розвитку атомової сили. Від самого початку розбиття атому, його сила була головним чинником для залякування ворога, для попередження, що хто перший вживе атомової зброї у війні, той може сам впасти її жертвою. Це пригадує відомий австралійський „бумеранг", що, випущений на противника, повертається вбік того, хто його кидає.

Щоб відвернути таку небезпеку, представники західніх потуг на Бермудській конференції погодилися на американську пропозицію, щоб президент Айзенгавер виголосив давно пляновану промову в ОН з пропозицією вжити атомову силу на побудову споруд, призначених не для нищення людства, а для його користи.

Який буде наслідок цієї промови, це виявить недалека майбутність. Тим часом деякі журнали пригадують, що в самому початку можливости винаходу атомової бомби Америка мала в своїх руках монополь наукових таємниць, як таку бомбу випродукувати, але навіть самий матеріял, тобто уран, атом якого використано для видобуття з нього потрібної сили, знаходився в тому часі під ключем в нюйоркському магазині.

Цю найвищу міжнародну „атомову" таємницю виявляє в грудневому виданні журналу „Ридерс Дайджест" письменник Джан Ґонтер у статті „Таємнича людина від атомової бомби". Цією людиною є маловідомий бельгійський потентат-інженер, Едґар Санжіс, який в 1941 році перебував у Ню Йорку і добровільно відступив американському полковникові тисячу тонн уранової руди для негайного вжитку керівниками так званого „Проєкту Мангеттен", що саме тоді запланували виріб атомової бомби і потребували для того урану.

Санжіс — це бельгійський промисловець, тепер у віці 73 років, який очолював підприємство, що було власником уранових копалень в бельгійському Конґо, в Африці. Уранова руда була в тому часі відома з того, що видавала промені радію, вживаного для лікування пістряка. Одначе німці під час другої світової війни почали працювати над винаходом атомової бомби, і вже тоді серед науковців було відоме, що звільнити „атомову" силу найлегше, розбиваючи атом урану. Про це сповістив Санжієра один британський фізик, і тоді він ужив відповідних заходів, щоб не допустити уранової руди до Німеччини.

Не кажучи нікому про свій плян, Санжіс, поки ще в Америці існував „Проєкт Мангеттен", переслав у 1940 році тисячу тонн уранової руди до Ню Йорку. Коли державний департамент вислав військового полковника на розмову з Санжієром, що припадково перебував тоді в Ню Йорку, Саґжіє заявив, що він уже має уран в Америці й може передати його урядові ЗДА, як союзникові Бельгії. Це не тільки дало Америці монополь на уранову руду, але й приспішило на кілька місяців винахід атомової бомби, яку скинено улітї 1945 року на японські міста Ґірошіму й Наґасакі.

Саме тепер американський уряд пробує довідатися від колишнього урядовця совєтської амбасади в Канаді, Ігоря Ґузенка, про подробиці видання атомової таємниці Совєтам. Совєтські шпиги, викрадаючи атомову таємницю з Канади й ЗДА, позбавили Америку її монополю на виріб атомової бомби.

Тепер Америка сама виставлена на небезпеку цієї сили, яку вона розвинула й застосувала в практиці. З уваги на загрозу „атомового" нападу Совєтів на північно-американський континент, З'єдинені Держави зайняті тепер складанням плянів оборони перед таким нещастям. У Форті Браґ, у стейті Норт Каролайна, організується „повітроплавні бриґади", щоб на випадок нападу завезти вояків літаками в запілля ворога. Воєнний критик щоденника „Н. Й. Таймс", Гансон В. Болдвин, твердить, що 37 тисяч американських парашутистів становлять початковий континґент для створення вісімнадцятого перевозового повітряного корпусу, який охоплює дві дивізії. Командантом корпусу призначений генерал-майор Джозеф П. Клеланд. Вояки цього корпусу зобов'язуються вислужити повних три роки, щоб перейти повний вишкіл. Вправи цього корпусу відбуваються безупину на просторі від панамських джунґлів до північного підбігунового кола на Алясці.

Вояки, які приготовляються спуститися на ворога з парашутами, переконані, що їм удасться розробити методи для відвернення загрози атомової зброї від летунських майданів, які становлять головні центри для вилету перевозових повітряних дивізій.

Не зважаючи на ці оборонні приготування, американська дипломатія працює над способами відстрашення Совєтів від воєнного нападу. При допомозі своїх союзників Америка пробує звернути увагу Совєтів на творчий бік атомової енерґії, яка може зробити саму війну безцільною.

Микола Очерет

ПО ТОЙ І ПО ЦЕЙ БІК

Дня 25 листопада до уряду Ґротеволя звернулись „політичні партії" з вимогою негайно вжити всіх заходів, щоб забезпечити населення Східньої Німеччини картоплею. Колись Саксонія і Померанія постачали картоплю всій Европі, а тепер „політичні партії", себто комуністи, звертаються до уряду з вимогою забезпечити власне населення картоплею. Для німців така ситуація нова, хоч вже пора знати, що Україна, яка колись постачала хліб цілій Европі, тепер сама хліба не має. Чехія, що раніше давала взуття майже на цілий світ, тепер ходить боса. Румунія не має нафти, а Мадярщина не має пшениці — „венгерки", що так поширена була на Україні.

Пора звикнути, що СССР забирає все, що можна, від „народніх" республік аби забезпечити прохарчування „старшому братові". А проте Маленков у своїй промові на сесії Верховного Совєту СССР зазначає, що „кількість харчів і фабрикатів на ринку не вистачає для населення, і треба сильно піднести постачання м'яса і м'ясних виробів, риби і рибних продуктів, масла, цукру, хліба, одягу, взуття, текстильних виробів і так далі". Шкода, що Маленков в своїй промові не зазначає, яке забезпечення харчовими продуктами має на сьогодні совєтський громадянин. „Президент" СССР Ворошилов у своїй промові теж обминув це питання. Зате Мікоян на нараді торговельних працівників подав цифри зростання виробу харчів і фабрикатів у відсотках ... в майбутньому. 30 жовтня був надрукований плян обігу товарів у 1954-55 роках через торговельну мережу СССР. За цим пляном, коли він буде виконаний і коли населення СССР рахувати кругло на 200 мільйонів, то на кожного громадянина на місяць припадає: 1,8 кілограма цукру, 900 грамів м'яса, 0,15 пушки м'ясних консервів, 30 гр. курятини (себто смажену курку громадянин СССР матиме раз на чотири роки), 200 гр. мороженої риби, 30 гр. вудженої риби, рибних консервів 0,3 пушки, 150 гр. оселедців, 850 гр. товщу, в тому числі 200 гр. масла (7 гр. на людину на день), один літр молока, раз на п'ять місяців одна пушка яринових консервів, а овочевих консервів одна пушка на чотири місяці. В пляні є навіть цукерки, яких кожному буде продано 300 гр. на місяць, є бісквіти — по 150 гр. і морозиво по 80 гр.

Така є невесела картина майбутнього. А проте Мікоян у своїй промові заявив: „Перший раз в історії людства в загальнодержавному маштабі поставлено завдання досягнути такого рівня (!) споживання населенням продуктів, який виходить з науково-обґрунтованих норм харчування". Тож зрозуміло, чому Кремль мусить все забирати у „народніх" республік, бо „старший брат" не має чого їсти, немає в що взутись і в що убратися. На те Москва й окупувала „народні" республіки щоб з них все брати і нічого не давати.

24 листопада, після довгих переговорів з грецьким міністром торгівлі, Маркецінісом, уряд Західньої Німеччини постановив дати Греції торговельний кредит на суму 75 мільйонів долярів. Уряд народу, що йому пророкували втрату державности на цілі десятиліття, має таку економічну міць, що постановляє дати „торговельний кредит на суму 75 мільйонів долярів!"

Ще цікавіші факти про економічне зростання Західньої Німеччини маємо в програмовій заяві Аденауера. Від 1948 до 1953 року індекс промислового виробництва цієї країни виріс на 300%. За чотири роки діяльности уряду 7 мільйонів людей одержали власні будинки. Лише минулого року побудовано 400 тисяч будинків. А Шверник, на конґресі світової комуністичної федерації профспілок, заявив, що „в 1951-52 році СССР здав в експлюатацію 770 тисяч будинків в сільських місцевостях". СССР має населення в чотири рази більш від Західньої Німеччини, а будинків не побудував навіть вдвоє більше за Західню Німеччину. Сільське господарство Західньої Німеччини збільшило свою продукцію на 12%, порівнюючи з довоєнним часом, а з доповіді Хрущова знаємо, що сільське господарство СССР стоїть на рівні 1928 року, населення ж проти 1928 року зросло на 50 мільйонів. Ми були самі в Україні 1928 року і знаємо, що з харчуванням тоді було дуже тяжко, а тепер ще гірше, внаслідок чого і маємо „науково-обґрунтовані норми харчування". В Західній Німеччині за час існування уряду зовнішня торгівля збільшила товарообіг в чотири рази, а експорт виріс аж в сім разів. В Східній Німеччині товари „експортують" лише до СССР, а товарообіг виявився в петиції „політичних партій" з вимогою „забезпечити населення картоплею". Витрати на соціяльне забезпечення в Західній Німеччині виросли вдвоє, і сьогодні кожен третій німець одержує від держави допомогу.

Отже американська „окупація" допомогла Західній Німеччині досягнути в найкоротший час небувалого зросту господарства, а приватна ініціятива вільної людини, та ще такої працьовитої, як німець, відродила розбитий війною народ і привела його господарство до такого розквіту, який і у сні не ввижається громадянам СССР.

І мимоволі пригадується короткий період вільного життя на Україні за часів її державности. За цей короткий час український народ сам, без будь-чиєї допомоги, підніс своє господарство так високо, що воно за попередні триста років не досягало такого рівня. Як приклад, наводимо село Березань на Полтавщині, яке за два роки збудувало: паровий млин, електрівню, що давала світло в кожну хату і в усі сільські установи, великий будинок для гімназії, театр на 600 місць, тартак, круподерню і маслярню; за цей час створено кредитове товариство, кооперативу „Світ і Сила", зорганізовано дослідну сільсько-господарську станцію, відремонтовано церкву, а головне — жадного клаптя землі не залишено не обробленим. Совєтському урядові потрібно було аж тридцять років, щоб зруйнувати все те, що вільний український народ зробив за два роки своєї державности.

МОСКВА „ВИПРАВЛЯЄ" І. ФРАНКА

Минулого літа в Москві закінчено випуск п'ятитомового видання творів І. Франка в російській мові. Над перекладами працювали 52 перекладачі. Тираж видання — 30 тисяч примірників. Видання підготовили російські літератори в тісному контакті з письменниками та вченими совєтської України. До кожного тому додано статтю, яка, відповідно до останньої політичної моди, насвітлює творчість українського письменника.

Московський журнал „Коммунист" (ч. 6, 1953 р.), головний ідеологічний орган компартії СССР, надрукував на це видання велику рецензію І. Карабутенка.

Видання творів І. Франка в перекладі на російську мову рецензент називає визначною культурною подією в СССР, яка допомагає справі „зміцнення непорушної дружби народів СССР". Тому, що рецензія надрукована не в літературному, а в партійному журналі, то й творчість Франка розглядається не як культурну, а як політичну подію. І це вузько-політичне трактування літературної спадщини Франка зводить нанівець вільний обмін культурними осягами між народами. „Непорушна дружба народів" в московському розумінні — це ніщо інше як фальсифікація минувшини і сучасности неросійських народів відповідно до вимог московського колоніялізму.

„Коммунист" у своїй рецензії наділяє І. Франка такими компліментами: він — полум'яний прихильник дружби між українським і російським народами, пропаґандист великої російської літератури, непримиренний борець проти буржуазного націоналізму, що гаряче обстоював ідею дружби українського народу з російським. Франко, мовляв, жив у період, коли галицькі політичні партії були чужі народові, націоналістичні і орієнтувались на відрив від братерського російського народу. Тому поет нещадно громив буржуазних націоналістів, цих „презренних ворогів народу", а натомість з великою любов'ю і пошаною писав про російський нарід і про російську літературу. На Схід, в Росію його тягнуло з дитячих років.

Такими висловами про любов І. Франка до російського народу і про його ненависть до українських націоналістів густо пересипаний текст рецензії. І. Карабутенко пригадує полеміку Франка з Нечуєм-Левицьким, який „ототожнював російський нарід, російську літературу з царським самодержавством". І. Карабутенко пише: „Нечуй-Левицький наполягав на відірванні України від Росії, а української літератури від російської. Ворожим, націоналістичним ідеям Іван Франко протиставляє ідею інтернаціоналізму, ідею братерства українського народу з російським". Бачучи деспотизм провідної верстви тодішньої російської імперії, Франко „покладав надії на ту частину російської інтеліґенції, яка обстоювала ідеї гуманізму і боролася проти деспотії. Він думав, що в майбутньому ця частина російського суспільства европеїзує свій нарід і забезпечить йому нормальний демократичний устрій". Дійсність показала, що в російському народі є більше завдатків деспотизму, ніж гуманізму, і деспотизм брав у ньому завжди верх. До сьогоднішнього дня російський нарід не спромігся піднестися на вищий щабель суспільної етики, а, навпаки, систему диктатури силою нав'язує іншим народам. Російські большевики боролися проти самодержавства під гаслами рівности народів, забезпечення свобід, але коли прийшли до влади, то встановили ще небачений кривавий режим. Проти нього тепер „за свободу" бореться безсила російська еміґрація. І немає сумніву, що коли вона прийде до влади, то встановить не кращу „свободу". Що Франко не був сліпим русофілом, про це говорять написані ним ще в 1889 р. такі слова, що характеризують і сучасне становище:

Росіє! Де лиш ти постагнеш
[стопи,
Повзе облуда, здирство,
[плач народу...
Ти тиснеш і кричиш: „Даю
[свободу!",
Дреш шкуру й мовиш:
[„Двигаю культуру!"

Нечисленні вислови про російський нарід і літературу, які в Франковій творчості займають непомітне місце і яких літературна критика майже не згадувала до цього часу, московський „Коммунист" тепер виставив на перший плян, приоздобивши тенденційно - русифікаторськими коментарями.

Франко став об'єктом большевицької фальсифікації. Але як Шевченко, так і Франко залишаться в історії української літератури правдивими українськими геніями. Русифікаторська фарба спаде з них на другий день після повалення окупаційного режиму в Україні. Зрештою й сьогодні ця фарба виходить на шкоду Москві: вона, як лякмусовий папірець, вказує українському народові, хто саме його справжній поневолювач. (Л Л)

„РОЗШИРЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОМИСЛОВИХ ТОВАРІВ"

Рада міністрів СССР і Центральний Комітет комуністичної партії ухвалили „розширити виробництво промислових товарів". „Радянська Україна" навіть друкує, як велике це розширення має бути. І так бавовняних тканин мають випродукувати 5,549 мільйонів метрів в 1954 р., а 6,267 мільйонів метрів у 1955 році. Шерстяних тканин 242 міль. метрів 1954 і 271 міль. метрів 1955 р. І так далі — йдуть числа в мільйонах метрів. Але коли ми оті мільйони метрів поділимо на 200 мільйонів населення — то побачимо — що це „розширення" — це жадне розширення. Поділім 242 мільйони метрів на 200 мільйонів населення — то побачимо, що на кожну особу припаде тільки один метер шерстяної тканини, ну й ще пару центиметрів. Як можна вбратися в один метер, коли на убрання треба аж три метри матеріялу! Та ще гірше оскаржує статистика совєтську бюрократію, коли вона хвалиться, що „розширює виробництво панчішно-шкарпеткових виробів" на 80 процент. Навіть самі большевики сорбмилися подати, якесь число, бо певно там у них одна панчоха припадає на сотки або й тисячі жителів...

Роман Смаль-Стоцький

ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ

(Доповідь на Річному З'їзді СУМА в Ню Йорку дня 14 листопада 1953 р.)

(1)

Сумівська громадо! Радо прилетів я до Вас, щоб промовити сьогодні на Вашому З'їзді. Бо ж, перш за все, я професор на відпустці Українського Університету, а Ви, здебільша, українська академічна молодь, що здобуває собі тепер освіту у високих школах Америки. Ми, українська професура, і Ви, академічна молодь, ми творимо всюди, без огляду на школи, кордони й моря, нашу академічну республіку української науки у вільному світі, нас всюди об'єднує спільна ідея академічної свободи, що нерозділько пов'язана з політичною волею нашої нації. Проте, в нашій республіці духа поміж нами велика різниця! Ви — в повному розквіті молодости, Ви повні енерґії, спрагнені життя й дії, задивлені в майбутність, а ми, здебільша, в повнім розквіті нашої лисини й сивизни, стоїмо задумані над пройденим шляхом минулих десятиліть, наша енерґія, здебільша літами або розчаруваннями життя вже послаблена. Але ми несемо із собою скарб нації: життєвий досвід ,а може й навіть трохи життєвої мудрости, що їх ні купити, ні з книжок добути. Тому це відрадне явище, що Ви покликали сьогодні мене, професора, бо, поперше, Ви знаєте нашу приповідку, що розумна людина може навчитися чогось навіть від професора, а подруге, Ви дали переконливий доказ, що всі тяжкі удари останніх літ, яких доля нам завдала, вони не підірвали Вашої свідомости існування нашої академічної республіки. Запевняю Вас, що все прикрий таваріщ Маленков відповідно оцінить цей Ваш успіх, цю демонстрацію спільности нашої академічної громади в Америці.

Так, Ви цікаві почути, як собі уявляє завдання української молоді в Америці один з українських професорів, що вчить в американськім університеті. Щоб не було непорозуміння, хто до Вас промовляє, мушу заявити, що я відійшов від нашої політики і служу тільки українській нації, що я, крім цього, не ґеній, вождь, ні „духовий батько" нації, а тільки звичайний професор, свідомий своєї недосконалости, людських недоліків та помилок, що хоче Вам подати тільки матеріял до дискусії, а може й до глибшого передумання. Ваші завдання в Америці — це дуже широка тема; вона зв'язана з усією нашою визвольною боротьбою. Тому дозвольте, що виберу тільки найважливіші точки.

Перша справа, щоб Вам схопити ті завдання, Вам треба перш за все встановити історичну перспективу, тло Вашого молодого життя, Вам треба зрозуміти сучасну історичну хвилину, її дійові сили і ті питання, що їх біжучі події намагаються розв'язати. Ви живете в добі могутньої революції. Новітня европейська історія закінчила добу коня — кінноти й суходільних потуг, що дала нашій історії козаччину, і вона розпочала добу корабля — фльоти морських потуг, які в могутнім розмаху білої раси відкрили та поспоювали всі суходоли нашої пляпети. На сцену виступили в головній ролі горда Еспанія та її посестра Портуґалія; пишна Франція зіпхнула їх і сама перебрала провід, — до неї шукала шляхів мазепинська й орликівська еміґрація. Францію поставила в тінь і перебрала провідну ролю холодна купецька Англія, — Британська імперія, що, перевівши промислову революцію пари й машини, опанувала своєю фльотою всі моря й океани, в той час, як на сході до могутности дійшли нові суходільні потуги Прусія-Німеччина й Московщина-Росія. Перша світова війна вирішила питання доби моторів, чи морська сила — фльота, чи суходільна сила — армія з новою зброєю є панівною силою світу, в користь морських потуг, між якими виросла на вирішальний чинник Америка. Та під час першої світової війни розпочалася вже нова доба, доба літака, доба боротьби за владу над повітряними океанами, що в другій світовій війні знову закінчилася перемогою морських потуг, Америки й Англії, які стали повітряними потугами. Закінчилася друга світова війна вибухом атомової бомби, що провістила початок нової доби атомової енерґії. І власне в сучасній хвилині йде боротьба за владу над повітряними океанами нашої пляпети і за владу над атомовою енерґією. З одного боку — Америка й Англія, з другого — Москва, посилена німецькими невільниками та зрадниками вільного світу. А на цьому тлі йде ідеологічна боротьба двох світів — світу волі і царства московської темноти та неволі ,що завдяки глупоті потуг вільного світу зуміло поневолити не тільки Україну, а ще й 800 мільйонів людности в Европі й Азії. Ця ідеологічна боротьба — це пролог третьої світової війни ,до якої нам треба вже мобілізуватися!

Це є тло, Сумівська громадо, молодости Вашої, над якою зависли не „мечі Дамокля", а атомові бомби — про гази та бактерії й згадувати не хочу. Будьте ж ласкаві усвідомити собі на цьому тлі ясно, холодно і без сентиментів місце та спроможності України, і зробити відповідні висновки, що Вас жде. Це перша справа — міжнародне тло.

Друга справа — це Ваше національне тло — національна перспектива Вашої молодости. Де ж Ваше місце, українська молоде, в нашій нації у цім світі, що вступив у повітряну і атомову добу, що гримить літаками й атомовими вибухами?

Ви є молода ґенерація української політичної еміґрації з сучасної московської імперії, а ця українська політична еміґрація є частиною політичної еміґрації таких розмірів, що їх світова історія не пам'ятає. Сучасний московський імперіялізм своєю зброєю марксизмом-ленінізмом позбавив народи людських прав і динамікою комуністичної революції хоче створити „Світовий Совєтський Союз" ,в якому Москва остаточно розправилася б з ідеями прав людини, прав народів та ідеалом суспільности рівноправних націй, і розпочала б нарешті свою вимріяну панівну ролю в світовій історії, з пануванням московської культури й мови.

Ось тому ви, молоде, на політичній еміґрації, бо Ваші батьки не скапітулювали перед червоною Москвою, так, як не скапітулювали Ваші діди перед Петровою Москвою! Будьте свідомі Вашого місця, українська молоде, наймолодша ґенераціє в ланцюгу ґенерацій мазепинського чину і його традицій! Ні на хвилину не забувайте, що українська нація в стані війни проти польського, чеського, румунського імперіялізмів, що їх пожер московський імперіялізм, але що їх недобитки ще побренькують на еміґрації. Не забувайте ні на хвилину незмінну ціль політичної еміґрації — Соборну й Самостійну Українську Державу, що її треба буде забезпечити З'єдиненими Державами Европи, бо ми свідомі взаємозалежности вільних націй в нашій добі, коли „джет" перелітає океан за п'ять годин, а з Ню Йорку до Києва перелетів би за вісім. Ні на хвилину не забувайте, що Ви — українська молода ґенерація тут, в Америці, де Провидіння заздалегідь приготовило нам запілля для відступу, переселивши сюди три ґенерації, передусім наших селян і робітників, що їх тверді жили й м'язи теж спричинилися до побудови цих могутніх хмародерів, фабрик, копалень і фарм, що теж дали великий вклад у розвиток економічної потуги Америки. Тому ми і тут вдома! І не вірте, що це була колись тільки заробіткова еміґрація до Америки — ні, в ній була й революційна стихія, спрямована проти абсолютизму й шляхетчини, яка, не діждавшися Вашинґтона „з новим і праведним законом" на власній землі, поспішила в його батьківщину!

Микола Понеділок

СКАНДАЛ В БЛАГОРОДНІМ СІМЕЙСТВІ

(Враження з відвідин Об'єднаних Націй).

Не завжди цікаво сидіти на засіданнях в Об'єднаних Націях. Буває, прийдеш, а там розкриє свій товстелезний зошит совєтський, чи якийсь інший сателітно-народно-демократичний делеґат і читає такі нісенітниці, що хоч-не-хоч втікаєш...

Отож і в п'ятницю, 20 листопада, я без великої охоти підійшов до інформації у вестибюлі Об'єднаних Націй і запитав:

— Скажіть відверто, що гарного можна почути сьогодні в Об'єднаних Націях?

Інформаторка глянула на мене, побачила, мабуть, що обличчя типово східньо-европейське і трохи захвилювалася.

— Я, каже, не інформую, що гарне, а що погане. Відповідаю лише на конкретні питання.

— Добре, — майже голубиною мовою відказую їй. — Тоді скажіть, що буде в політичному комітеті?

— Зараз починається промова совєтськогоо делеґата Зарубіна. Хочете почути?

— Спаси мене, Боже! Три години нудитися в кріслі. Я хотів би попасти туди, де більше делеґатів говорять. Хочу побачити і почути світ.

— Пробуйте дістатися до юридичного комітету. Те засідання напевно вас зацікавить.

❦

Засідання юридичного комітету було в розпалі. Я сів аж на крісло в першому ряді, ліпше розглядіти обличчя делеґатів і написи біля них, кого вони власне репрезентують. Зараз же перед моїми очима сидів турецький делеґат, а біля турка примостились делеґації, на яких я буквально втопив свій погляд. Перше крісло належало Совєтській Україні, а друге — Совєтському Союзові. Оглядаю крісло України. Сидить Барановський... Рухливий чолов'яга. В кріслі спокійно не може всидіти. Все рухається... Завжди повертається в сторону совєтського делеґата Маліка, до турка звернені лише спина і невелика, в центрі голови, лисина. Малік владно розкинувся в кріслі, за ним два його дорадники. Бачу, з своїми дорадниками він не радиться, вони йому служать для зв'язку, щось на зразок телефону. То одного то іншого Малік відсилає до делеґацій Польщі, Чехословаччини, Білорусі для ідейного інструктажу. Посланці Маліка — вишколені фахівці, йдуть тихенько через залю засідань, підсідають на заднє крісло інструктуючого делеґата і шепчуть йому накази старшого і грізного брата.

Під час інструктажу трапився комічний інцидент.

Посланець Маліка направився до Чехословаччини. Головний чеський делеґат щось писав. Його дорадник за спиною, жінка, мабуть задрімала, бо не реаґувала на те, що біля неї стоїть „живий телефон" Маліка. А „телефонові" конче потрібно було те крісло для передачі депеші.

Бачу, „телефон" злегка штовхає чеську делеґатку-дорадницю, та, мов ошпарена, зіскакує зі свого крісла; звільняє місце й інструктаж головного празького делеґата проходить нормально.

Не встиг я добре оглянутися, як почалось голосування... За що голосували — не міг ще розібрати. Зрозумів лише, що за якийсь індійський внесок. Бачу, за той внесок Малік перший підняв руку. Підняв її недбало, як і личить вельможі. За ним підніс Барановський. Той викинув всю руку вгору, ще й пальці енерґійно випростав. Чехословаччина і Польща теж виструнчили руки. Одній Білорусі кепсько припадає. Делеґат білоруський сидить збоку і йому погано видко, чи совєтський делеґат підняв руку чи стримався. Білорус перехиляється через стіл і вдивляється — і нарешті, побачивши руку свого володаря піднесену, спішить і собі голосувати. Заля вибухла сміхом. Чую, біля мене сидять два негри, перекидаються словами:

— Той совєтський делеґат, — каже один, — недобрий хлоп. Підносить так низенько руки.

— Хай підносить, як хоче. — Це вже інший вступає. — Яке тобі діло до нього?

— Як яке?! Бачиш, Білорусія не може без нього голосувати.

— Ну, то хай голосує, як сама хоче.

Такі арґументи розсердили першого.

— Що ти, Вял, кажеш?! Та як Білорусія не проголосує разом з совєтським делеґатом, то з неї зроблять „чікен-салат".

— Хто зробить?

— Червоні.

— Ти певний?

— Шур.

Починаю розуміти над чим дискутують у юридичному комітеті. Трапився, виявляється, прикрий випадок. Або культурно кажучи, вийшов скандал в благороднім сімействі. Вчинив його польський делеґат Кац-Сухий.

До нього, Кац-Сухого, як до предсідника комітету, звернувся китайський делеґат, доктор Шу, з проханням дати йому слово. Кац-Сухий, зігнорувавши елементарні засади чемности предсідника, об'явив засіданню, що слово має тільки доктор Шу, не назвавши його при цьому делеґатом Китаю.

Ця ординарність червоного поляка обурила більшість делеґатів та викликала спонтанну реакцію.

Делеґат Ель-Сальвадору вносить негайно предложення осудити неетичний вчинок Кац-Сухого і на майбутнє зобов'язати всіх предсідників називати представників не по прізвищу, а як делеґатів репрезентованих держав.

Предложення Ель-Сальвадору гаряче підтримали країни обох Америк — Південної та Північної, Англія, Франція і майже всі західньо-европейські країни. Всі вони у виступах — одні гостро, інші чемніше — осуджували грубий вибрик Кац-Сухого.

Малік, за ним, мов папуги, продеклямували те саме Чехія, Польща та Білорусія. Український делеґат навіть не говорив, він лише піднімав руки разом з Маліком. Індія розгравала з себе даму приємну у всіх відношеннях. Вона прихильно висловлювалася про предложення Ель-Сальвадору, а голосувала завжди з червоною ґвардією.

Отже в такій ситуації ясно окреслились два табори: західній — демократичний і східній — комуністичний.

Захід засуджує хамство. Схід пишається ним, як тільки може — гордиться.

Промови заходу — витримані, спокійні; червоного Сходу — лайливі, погрозливі, бундючні. Я дивився на те засідання, як на якусь спортову гру. Найбільше то скидалося до футбольного матчу. Зустрілися дві команди: одна совісна, вихована; інша безтактовна, груба, яка б'є противника ногами в живіт, в спину — і її ніхто не вигонить з поля. Я почав боліти за західню команду. Я нервувався... Невже вони не бачать, що їхній червоний партнер — шахрай, грубіян?... Невже вони не чують, що совєтський делеґат називає їх брехунами, обдурювачами, з а с л і п ленними істотами?...

Напевне чують. Бо після, як Малік назве їх брехунами, вони до нього звертаються словами: „Високоповновний, високодостойний совєтський делеґат!"

А грецький представник побив всі рекорди чемности. Тоді, як Малік вилляв на нього ціле відро словесного бруду, грек звернувся до нього:

„Дорогий колеґо! Делеґате Совєтського Союзу!"

Коли я вчув ці слова грека, я задеревів. Ото, думаю, зверх чемности. Плює тобі в очі, а ти кажеш — дощ паде.

Мої роздуми перервала ще одна промова Маліка. Це була взірцева промова одеського вуркагана. Він нахабно почав кпити з ель-сальвадорського делеґата. Мовляв, той делеґат вніс предложення про засуд вчинку Кац-Сухого лише для того, щоб зробити рекляму своїй делеґації і своїй „великій державі". Малік навмисно підкреслив і зіронізував вираз „велика держава", щоб тим самим покпити з невеличкої території Ель-Сальвадору і її малого населення...

Нарешті лявина лайки закінчилася. З відповіддю Малікові поспішив якийсь делеґат з країн Латинської Америки. Він вже не вжив до Маліка виразу: „Високоповажаний делеґате". Він сказав просто:

— Тількищо делеґат країни, яка скрізь і всюди проповідує про рівність та братерство народів, на міжнародній арені глузує з малої південно-американської суверенної держави.

— Я хотів би, — підкреслив південно-американець далі, — звернути комітетові увагу, що для совєтського делеґата ніякі засоби не є компромітуючі і ніякі вислови не є загострі.

О, думаю, вже чути тверезі голоси. Кпини Маліка протверезили багатьох делеґатів. Навіть найввічливіший англійський делеґат, що на нещастя сидить з Маліком поруч, повернувся до нього боком. А це вже багато що значить. Англієць, кажуть, в Об'єднаних Націях найтерпеливіший — і то терпець урвався.

Після невдалих кпинів з Ель-Сальвадору, совєтські шанси на перемогу цілковито зникли. Навіть Індія після того раз зрадила Совєтам і не проголосувала разом з ними.

По всьому було видко, що вчинок Кац-Сухого все таки осудять. З осудом Кац-Сухого престиж польської делеґації падає. Та не тільки польської, а всієї червоної ґвардії в Об'єднаних Націях.

Внесок Ель-Сальвадору ставлять на голосування. Хамство Маліка в його останній промові об'єднує некомуністичних делеґатів. Вони всі голосують за внесок Ель-Сальвадору.

Кац-Сухий оскандалений. Оскандалився і Малік, разом з своїми папугами.

Кац-Сухий нефортунно покидає залю засідань. За ним біжить чех. За чехом український делеґат Барановський.

Я зриваюся з крісла, біжу в коридор, щоб поговорити з Барановським, тобто сказати йому пару теплих сліт.

В коридорі мене затримує таємний аґент поліції Об'єднаних Націй.

— Куди ви, пане, біжите? — питає.

— До Барановського.

—Нащо він вам?

—Хочу йому сказати — „Гало!"

— А кулаків не будете вживати?

— Ні, кажу.

Аґент обшукує мене.

— Не бійтесь, кажу в мене бомби нема. Я не вмію вбивати людей. За життя своє миші не вбив, не то людину.

Він на мене пильно подивився і певно переконався, що на атентатника я таки не схожий.

— Иди, каже, чоловіче, додому. З Барановським не можна говорити.

— Добре.

Иду до виходу. Напівдорозі знов зупиняє той самий аґент.

— Ти, чоловіче, з скитальців?

— Так.

— Я так і знав. Ці скитальці роблять стільки „троблів" совєтським делеґатам.

— Не журіться, — кажу аґенту, — вони нам більше зробили.

І вийшов. Настрій був піднесений.

Сьогодні я був свідком скандалу у благороднім сімействі. Хоч грубіянів не вигнали з благородної родини, зате всі показали пальцями, що вони таки грубіяни.

А це вже великий поступ.

Може прийде час і з Об'єднаних Націй виженуть.

Почекаємо. Наберемося терпеливости в англійського делеґата.

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Пітсфілд, Масс.

Життя української громади.

Майже на границі між стейтами Массачусетс а Ню Йорк, лежить місто Пітсфілд, віддалене годину їзди до Олбані.

Вже перед 50 роками поселилася тут значна кількість українців, головно із Борщівського та Зборівського повітів. Кількох з них мають свої фарми, а переважна частина працює в Дженерал Електрік Компанії, та у вовняних фабриках. Деякі зуміли за той час добитися власних бизнесів, а більшість з них, завдяки наполегливій праці, може похвалитися своїми домами та певного роду добробутом.

Та з літами ця спільнота українців змаліла, багато з них перейшло в чужі спільноти, передовсім під оглядом церковним, а тим самим і національним. Велика шкода, що відчужилися від свого рідного народу, а особливо молодь, яка часто-густо є нині байдужною до рідного, українського.

Ще найбільшою остоєю життя релігійного і національного Церква, довкруги якої гуртуються всі ті, що дорожать рідною мовою, релігією, звичаями та минувшиною. Пару років віз тут корисну працю орґанізатор УНС п. А. Маланчук, аж доки не перенісся до Ню Гейвен, Конн. До тих, які дбають про збереження й розвиток нашої громади, належить і місцева українська католицька церква, а із світських товариств головно 150 Відділ УНС вкладає всі можливі зусилля, щоби наше життя не завмерло. Головною і рушійною силою є тут п. Володимир Гуска, ветеран ІІ-ї війни, тут роджений, вірний своїй церкві, мові та народним звичаям. Він є одним з перших комітетових церкви, які дорожать над усе рідною традицією.

І от цього року п. Гуска несподівано вибився понад пересічний рівень, ставлячи свою кандидатуру при міських виборах на кансилмен-а до міської управи. Він одинокий зрозумів, що нам треба не лише бути добрими робітниками у фабриках, але треба брати участь в житті загальнім і суспільнім. Тому, вже два роки тому ставив свою кандидару, але перепав. Не даючи, однак, за виграну, він і цього року станув до урни як наш кандидат із 7-мої округи (ворд-у). І тим разом, завдяки наполегливій праці, допомозі свідоміших наших людей, та допомозі сусідів, п. Володимир Гуска був вибраний поважною більшістю голосів на кансилмен-а до міської ради. Безумовно це лише честь для нього і його родичів, п. Андрія і Докії Гуска, що зуміли так гарно виховати свого сина і вщіпити в нього любов до рідної традиції та свойого народу. Але це теж честь і слава для усеї української спільноти в Пітсфілді, ба навіть в цілім стейті Массачусетс.

Справді, п. Вомодимирові Гусці належаться щирі ґратуляції, бо він зрозумів, що нам самим треба шукати свою долю там, де про нас рішають. Побажати б лише, щоби таких наших людей було більше не лише у Пітсфілді, але у кожному стейті.

Знайомий.

Ірі, Па.

Пожвавлення громадської праці

Свого часу уже були подані короткі відомості про це невелике місто. Тут проживає мала горстка українців — старих іміґрантів. Одначе, з прибуттям нової еміґрації, українська громада в Ірі трохи збільшилась. Засновано тут також і Відділ Українського Конґресового Комітету, у зв'язку з чим пожвавилось в Ірі також громадське життя. Зокрема, 1 Листопада ц. р. було відзначено панахидою за поляглих героїв. Цікаво, що панахиду відслужив угорський священик, бо українського тут не маємо. Цей о. парох ставиться з повною симпатією до українців і перед панахидою сказав коротке слово. Також в двох місцевих американських часописах були короткі замітки про події у Львові 35 років тому. Громадську працю тут переводить невеличка група українців, на чолі з енерґійним головою Відділу УКК, п. Л. Заліщуком.

Між іншим, на латинські свята Різдва Христового місцева радіостанція буде надавати програму також українською мовою. Це взагалі буде почином української радіопрограми, що буде надаватися для Ірі та околиці між 1.30—2 пополудні, під дирекцією п. Леся Заліщука.

М. С.

Филаделфія, Па.

З діяльности ОДУМ

За час широкого переїзду української молоді між 1949-м 1952 роками з европейських країн за океан, на терен Америки, та пізнавши на цім континенті справжню волю людини, наша молодь підкреслила своє натхнення і любов до волі, зорганізувавшись в об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) і відновило і продовжує традицію зорганізованого руху української молоді в часи визвольних змагань українського народу. Створено ці об'єднання також по всіх країнах світу, всюди там, де лише є українська молодь. Немає цього об'єднання лише там, де свобода людини потоптана брудним чоботом страшного тоталітарного режиму, комуно-московського уряду, в поневолених країнах Совєтського Союзу.

Филаделфійська філія ОДУМ зробить підсумки своєї діяльности за минулий 1952-1953 рік на річних загальних зборах, що відбудуться 6-го грудня 1953 р. і хоче поділитись своїм досвідом з іншими молодечими організаціями.

Обрана Управа на річних загальних зборах в листопаді 1952 року на своєму першому засіданні зосередила основну увагу над вихованням молоді, на організаційну та культурно-освітню діяльність філії, на базі співпраці з іншими молодечими й громадськими організаціями міста та околиць.

Дбаючи за підвищення національного рівня, моральних і духових якостей членства, намагались заповнити вільний час молоді корисною працею. Опрацьований був плян праці з відповідним розподілом щодо сезонів року. Дотримуючись таких принципів програми своєї праці, філія осягнула в міру своїх сил і можливостей такі основні показники роботи:

1. Організовані такі самодіяльні гуртки: а) Струнна оркестра (керівник П. Гурський); б) Балетна група (керівник п. М. Креєр); в) Драматичний гурток (керівник п. М. Бондаренко).

2. Влаштовані вечори розваги: а) Антрієвський вечір; б) Зустріч Нового року; в) Три забави для Громадянства м. Филаделфії та околиць з метою допомогти придбати інструменти для музичного гуртка.

3. Відзначено пам'ятні дні українських та американських визначних діячів, а саме: а) вшанування пам'яті президента Вашинґтона з доповіддю М. Гречаного; б) Влаштовано академію, присвячену дневі народження великої української поетеси Лесі Українки, з доповіддю п. Л. Лисянської про життя і творчість Лесі Українки та з концертом.

4. Відсвятковані Українські Державні Свята: а) свято „Крути", влаштоване спільними силами всіх молодечих організацій м. Филаделфії, з доповіддю голови філії ОДУ-у П. Гурського, та концертом, в якому взяли участь найкращі мистецькі сили нашої филаделфійської громади; б) Свято Базару; в) Свято Соборности 22 Січня; г) Філія ОДУМ взяла організовано активну участь в політично-протестаційній маніфестації 23-го травня ц. р. з нагоди 20-річчя штучного голоду в 1933 р., та масових розстрілів населення в Україні, зроблених комуністичною Москвою. Члени філії ОДУМ, ідучи походом, роздавали летючки в англійській мові про цей найганебніший факт в історії людства — масового винищування українського народу шляхом голоду та розстрілів; г) Влаштовано силами членів філії ОДУМ Свято „Української Чорноморської Фльоти", з доповіддю капітана цієї фльоти С. Шрамченка, та великим концертом. Свято принесло для ОДУМ сензаційний успіх та широкий відгомін в громадянстві м. Филаделфії і околиць.

5. Прочитано доповіді на соціяльно-політичні, історичні та мистецькі теми: а) „Малоросійське східняцтво" — доповідач В. І. Гришко; б) Полковник Михайло Кричевський з часів Богдана Хмельницького — п. Ю. Міщенко; в) Проголошення Самостійности З а к а рпатської України — проф. Г. Гордієнко; г) Малярська творчість Шевченка — проф. П. Мегик; ґ) Нація з практичної точки зору — проф. Г. Гордієнко; д) Малярська творчість Василя Григоровича Кричевського — професор П. Мегик; е) Михайло Грушевський — проф. В. Дорошенко.

6. Влаштовано екскурсії. а) Технічно-планетарний музей у Филаделфії; б) Музей мистецтва у Филаделфії; в) Екскурсія на поле битви Джорджа Вашинґтона у Валлей Фордж; г) Екскурсія до міста Вашинґтону. В усіх цих екскурсіях молодь показувала глибоке зацікавлення культурними здобутками американського народу, та була в середній присутності 65 осіб.

7. У весняному та літньому сезоні: а) ОДУМ Филаделфії зробив 8 товариських прогульок до м і с ц е в о г о п а р к у Феймонт, в середній присутності 60 осіб, де займалися різним видом спорту та товариськими розвагами; б) В літньому сезоні зробили 5 організованих поїздок до околишніх озер та океану в середній присутності 45 осіб. в) Взяли масову участь в поїздці до Сен Кетеринс в Канаді в кількості 62 особи, де відбулася зустріч української демократичної молоді Америки і Канади та посвячення прапорів ОДУМ-у; г) зяли масову участь у святі „Чорноморської Фльоти", на кораблі, що влаштувала „Самопоміч" у Филаделфії; ґ) Зустріч філій ОДУМ-у Східньої Америки в Українському селі.

Всю свою роботу філія проводила на основі співпраці з молодечими та громадсько-політичними організаціями м. Филаделфії. Зокрема треба відмітити працю філії ОДУМ в ділянці моральної та матеріяльної підтримки Української Національної Ради.

Ютика, Н. Й.

Листопадове Свято.

В галі православної громади Св. Петра і Павла 8 листопада українці нашого міста шанували Листопадовий Зрив. Жадне свято ще не збирало стільки слухачів, що яскраво свідчило про авторитет нової управи нашого відділу УКК, який це свято уладив. Розпочала свято панна Наталя Топольницька, що проспівала американський гимн у супроводі п. Зиновія Савицького при фортепіяні. Вступне слово сказала д-р Євгена Єржківська. Доповідачка закінчила своє вступне слово словами митрополита Андрея: „Хто знає, може нам, що сьогодні живемо, а помремо завтра, не дозволить Господь Бог дочекати тієї великої і святої хвилини, коли український народ добуде свої святі права на свободу, але це не є жадною перешкодою для тієї хвилини жити і вмерти за неї". Святочний реферат прочитав проф. Іван Василик, в якому, висвітливши детально хід подій 1 Листопада, відмітив, що „дорога до вільного Львова лежить через вільний Київ."

З деклямаціями виступили: малий Нестор Томич, який прочитав вірш Кравця: „Україна", панна Святослава Гаюк, що прочитала: „На канві Листопаду" та режисер нашого драматичного гуртка пані Ірена Запаринюк, яка прочитала вірш Герета: „З наших воскресних днів". Кожний з рецитаторів вніс „своє" в читаний ним твір.

Приємною несподіванкою для всіх нас був виступ співачки з Рачестеру пані Люби Німців (Лисенкові „Айстри" і Людкевичеве: „Подайте вістку"). Останньою точкою співачки була Стеценкова: „Україна". Хор під орудою пані Олени Кокодинської проспівав Гайворонського: „Їхав стрілець на війноньку", Людкевичеве: „Чорна рілля ізорана", Лисенка: „Ой пущу я коничченка" та марш Китастого: „Україна". Хочемо сказати, що для своїх голосових сил, хор звучав прекрасно, але прикро, що членів цього хору стає щораз менше. Солістами хору цим разом були: панна Лукашевич та пп. Лютинський, Неговач і Чорний. Свято закінчилось українським національним гимном, що відспівали всі присутні. Весь збір з добровільних датків за вступ переслано до Централі Українського Конґресового Комітету.

О. Ч.

З Відчитової Залі

ДОКЛАД ІРИНИ ПАВЛИКОВСЬКОЇ З ПОДОРОЖІ ПО ЕВРОПІ

Ню Йорк. — Скликане Окружною Радою Союзу Українок Америки й Золотим Хрестом до Літературно-Мистецького Клюбу зібрання на неділю пополудні 6 грудня виявило велике заінтересування, бо залю заповнила публіка, переважно жінки, що хотіли запізнатися з звітом п-ні Ірини Павликовської з її подорожі по Европі улітї ц. р. Прелеґентка поділила свій звіт на дві частині: а)на звіт з участи делеґації українських жінок, представниць Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, у конґресі Світового Руху Матерей у Парижі; і б) на огляд положення українських залишенців в Европі, а саме в Франції, Бельгії й Німеччині, що їх відвідала українська делеґація після конґресу. Доповідь тривала більше ніж одну годину і викликала велике зацікавлення як успіхом української делеґації на згаданому конґресі, так і змалюванням прелеґенткою жахливого положення українських залишенців. Після доповіді пішла ціла низка запитів, на які бесідниця давала вичерпні виясненння. Зібрання відкрила п-ні Іванна Бейцаль, покликаючи до президії представниці організацій, що скликали зібрання, а саме пань: Галину Лащенко, Катерину Пелешок і Павлину Різник. Секретарювала Ольга Стецька.

Підчас запитів після скінчення звіту група жінок, які належать до Матірнього Союзу Українок, почала атакувати прелеґентку, з а к и д у ю ч и їй „розбивання єдности українського жіноцтва". Після початкових гострих запитів пань: Шепаровичевої й Шох, почала довшу промову пані Мороз. Коли на заклик голови зібрання, пані Лащенко, промовниця не хотіла конкретизувати запиту, зібраний загал почав тупати ногами, щоб заглушити особисті напади на паню Павликовську. Мабуть вважаючи свою справу за програну, ціла група числом біля десяти, залишила залю нарад, даючи цим спроможність прелеґентці дати вияснення на об'єктивні запити, що торкалися як участи в самому конґресі, так і відвідин української жіночої делеґації з Канади до українських громад у Франції, Бельгії й Німеччині. Крім успіху української делеґації на згаданому конґресі, прелеґентка з'ясувала наглядно жахливе, а в деяких випадках безнадійне, положення залишенців в Европі. З уваги на несподіваний інцидент не стало часу на докладніше обговорення заторкнених проблем.

Після зібрання відбулася в залі Укранського Демократичного Клюбу гостина в честь п-ні Павликовської, на якій виголошено низку промов. Товстмастром була п-ні Марія Демидчук. На гостині була збірка на працю СФУЖО.

С. Д.

ПОШТА У.Н.СОЮЗУ

І. Р., Ровд Айленд. — За доплатою 15 центів місячно на „фонди" члени молодечого департаменту, які осягнули 16 років життя, набувають всі права повнолітніх членів. Вони тоді мають право голосу на зборах, право бути обраним відділовими урядниками і делеґатами, і право до допомоги з допомогового фонду. Але такі члени будуть надальше вписані на виказах молодечого департаменту, бо вони мають грамоти молодечого департаменту. На місячних виказах ці члени зазначені буквою „А" в рубриці „Символ". Вас клопоче найбільше це, що ці члени доплачують на фонди, але залишаються на списку молодечого департаменту. Це, одначе, в нічому не шкодить, бо їх призначеться повнолітніми членами і так вони будуть зачислені, коли буде рішатися питання, чи відділ має досить членів, щоб мати право на делеґата на конвенцію.

М. Б., Огайо. — Головна канцелярія не звертає відділам адміністративних видатків, бо не має до цього уповажнення. Оплата за чеки і Моні Ордери, поштові значки і залю зборів — це видатки, які оплачує відділ, накладаючи на своїх членів місячну вкладку по п'ять або десять центів в додатку до вкладок за забезпечення. Система братських запомогових організацій полягає на відділах з автономними правами і обов'язками, бо відділи мають, поза забезпеченням, додаткові обов'язки супроти своїх членів. Кожний стейт має окремі закони, які відносяться до братських запомогових організацій і відрізняють їх від комерсійних асекураційних корпорацій. Щоб відділ міг виконати обов'язки супроти своїх членів, він повинен мати свою касу на оплату не тільки адміністраційних видатків, але й таких, яких вимагають інтереси членів.

К. Л., Питсбурґ. — Жалієтеся, що УНСоюз не виплатить Вашим спадкоємцям посмертного, якщо помрете природною смертю. Такого враження Ви, мабуть, набрали, читаючи умови про подвійне забезпечення в разі смерти від припадку. Ви бажали мати подвійне забезпечення від припадку і УНСоюз видав Вам таке забезпечення в додатку до Вашої грамоти. Але умови про подвійне забезпечення не відносяться до грамоти в разі природної смерти. В разі смерти від припадку, Ваші спадкоємці дістануть $2,000, а вразі природної смерти вони дістануть $1,000, так як записано на Вашій грамоті.

Предсідник, Манчестер. — Запитуєте, чому нема Вашого відділу у фінансовім звіті за жовтень. Головна канцелярія дістала вкладки Вашого відділу дня 3-го листопада, коли було вже запізно депонувати їх в банку і зачислити їх до рахунку за жовтень. Тому вони зачислені до місяця листопада і будуть проголошені у звіті за листопад. З Вашого боку це гарно, що Ви цікавитеся справами свого відділу, і так повинні робити предсідники усіх відділів, то не було б стільки відділів, що спізнюються з вкладками. Признаємо, що маєте доброго секретаря, але найкращий секретар не дасть собі ради, коли кількох членів завжди спізнюються з вкладками. Тому було б побажанним, щоб Ви допомогли секретареві впливати на „пізних" членів зібрати вкладки на час, і вислати їх на час до головної канцелярії.

З. Б. З., Гартфорт. — Пишете, що мусите покинути забезпечення на $500 в УНСоюзі, бо маєте військове забезпечення на десять тисяч долярів. Признаємо, що військове забезпечення найдешевше, бо держава оплачує службовців в асекураційнім бюрі ветеранів з податків, наложених на всіх мешканців Америки, а Союз мусить оплачувати всі видатки з членських вкладок. Але — чи це значить, що Ви мусите покидати українську організацію? Багато з нас, американських ветеранів, оплачують військову асекурацію, але платимо теж свої вкладки до УНСоюзу. Належимо теж до Американського Леґіону, Ветеранів Закордонних Воєн, і т. п., але платимо теж вкладки своїй організації „Українські Американські Ветерани". Чому ж ми це робимо? Тільки тому, щоб зміцнити українські ряди і допомогти українській справі. І Ви не повинні ізолювати себе від українських організацій, бо совість не дасть Вам спокою. Тому просимо подумати поважно над цією справою і не покидати організації, яка служила українському народові впродовж 60 років.

Г. Герман.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка уважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

POWER BRAKE
ОПЕРЕЙТОРИ
Стала праця. Добра платня. Добрі умовини праці.
Голоситись:
1005 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.
(Влизько Бродвею.)

ХЛОПЕЦЬ
18—23
Праця в магазині. $45 на початок. Добра праця для солідного хлопця. Стала праця, підвишки.
E. GREENWALD & CO.
95 Madison Ave., New York City
MU. 6-7646

BUSINESS OPPORTUNITY
БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

Grocery — Dairy — Delicatessen
Пиво — заморожувані харчі.
Добра нагода для поліпшення умов життя. Добре положення, модерне устаткування. Надасться для подружжя. $98,000 річний оборот. Продається з причини хвороби. Не відповідається на невідповідні оферти.
FA. 7-6883
O-2 Rm. 830 — 11W 42 St. N.Y.C.

LUNCH BAR в добрім положенні при собвейовій зупинці. Існує від 15 р. $2,000 тижневий оборот. Мусить бути проданий з причини хвороби мужа і дружини, старости й іншого бизнесу. Кухар має першенство.
Mike Mickulik, 1827 — 65th St., Brooklyn 4, N. Y. Tel.: **BE 2-6489** від 7 до 11 ранку.

MODERN NITE CLUB
Зовсім модерне влаштування, добрий прихід. Чудова нагода для супружжя поліпшити умовини життя. Власник мусить продати. Не відкладайте — кличте сьогодні!!
Fl. 7-9736 or TW 8-1800
Пишіть:
D-7 Rm. 830, 11 W. 42 St. N.Y.C.

REAL ESTATE

Спеціяльна оферта
ТРИВАЛА ОНДУЛЯЦІЯ
(з підстриженням, миттям і укладанням) тільки **$5**
ФАРБОВАННЯ ВОЛОССЯ $3.50
FISHER'S BEAUTY SHOP
1263 LEXINGTON AVENUE
NEW YORK CITY
Ріг 85-ої вул. 1 сходи нагору.
AT. 9-6616

1953 FORD
EXECUTIVE CARS
Ford Victoria, R&H
Ford 2-dr. sed., R&H
Ford 4-dr., sed., R&H
Eng. Ford Zephyr, R&H

A-1 USED CARS

'46 Plym, sed., R&H	$ 395
'46 Olds. sed., Hydra	395
'47 Buick, sed., R&H	495
'47 Mercury Sta. Wgn.	595
'48 Nash sed., R&H	395
'48 Buick sed'tte, R&H	475
'48 Olds, conv., R&H	695
'48 English Ford Anglia	395
'49 Chev. 2-dr., R&H	695
'49 Olds, conv., R&H	795
'49 Buick sed., R&H	795
'50 Ford sed., R&H	795
'50 Stude. sed., R&H	795
'50 Olds. conv., R&H	895
'50 Ford conv., R&H	995
'50 Ford Sta. Wgn.	895
'51 Ford sed., R&H	895
'51 Ford conv. R&H	1165
'51 Ford Sta. Wgn.	1195
'51 Hillman conv., R&H	875
'52 Plym. sed., like new	1095
'52 Ford sed., equip.	1250
'52 Plym. conv., R&H	1345

Terms & Bank Rates Aranged
RALPH HORGAN
Authorized Ford Dealer
1842 BROADWAY, N. Y.
Bet. 60th & 61st St. PL. 7-1700
Open Daily Till 9 — Sat. Till 6

Металеві Пружинові Забавки, Ляльки, Модні краватки, Ґарнітури дерев'яних дитячих іграшок $2.25 тузін. Подрібно: реґулярна ціна $1. У зв'язку з закриттям — 50% знижки цін. Подзвоніть, щоб побачитись з нами. Надзвичайно вартне купно! **PAUL COHEN, 881 Broadway, New York City. AL. 4-4875**

Посмертна Згадка

АННА КАСИ, Дітройт,Міш.

17 жовтня ц. р. громада Нордсайд біля Дітройту попрощала одну прикладну Громадянку, яка заслужила собі на цей гарний похорон своєю тихою і чесною вдачею і трудящим життям для своєї рідні і громадянства. Анна Гасій народилася 31-го січня 1895 р. і померла 15 жовтня 1953. Вона походила з галицького Поділля, з свідомого українського села Слободи Золотої, Бережанського повіту. Покійна була сама з дяківського роду і її мати була теж донькою дяка. Тому була вихована в побожному і трудолюбивому дусі. Вона пережила тяжкі часи, в яких виказала великий гарт духа. Її рідний брат, о.. Захар Орух, спровадив її з краю до Америки, але швидко потім, ще у 1918 р., нагло помер. Переїхавши з Филаделфії до Дітройту, зазнала другого удару, бо тут помер її чоловік Стефан наслідком нещасливого випадку при праці. Проте вона не заломилась, а своєю важкою працею уможливила всім 4 дітям здобути високу освіту. Один син став інженером, другий адвокатом, донька має гарне бюрове становище в автомобільному промислі, а наймолодший син із каледжу- пішов до війська. Але поруч із вихованням дітей і власною заробітньою працею, Покійна мала ще час і енергію займатися громадською роботою. Вона була активною членкою Союзу Українок Америки і членкою Українського Народного Союзу, 94 Відділ, Тов. ім. Шашкевича, куди вписалась разом з цілою своєю родиною. Названі українські організації взяли теж активну участь в її похороні, виступивши туди з своїми організаційними прапорами. Після похорону присутні зібрались в домі Покійної, де її діти подякували всім за їхнє співчуття. Пані Юлія Шарик піддала думку, щоб вшанувати пам'ять Покійної збіркою на добродійну ціль. Василь Шанайда перевів збірку на скитальців, яка дала у висліді 30 дол., що їх переслано до УКК. На цю пожертву склалися такі особи: В. Шанайда $10,00, Михайло Шанайда син $5,00, Мирон Касій $5,00, Ігнатій Сторож $2,00, Юлія Шарик, Микола Ширбатий, Андрій Кіналь, Роман Бундзяк, Катерина Третурин, Йосиф Морозовський, Ярослав Івахів і Анастазія Королишин — по $1,00.

Василь Шанайда

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені в суконках.
Стала праця, добра платня.
C & S DRESS CO.
10 Bay 17th St., Brooklyn, N. Y.
Near Bay 17th St. & 86th St.

ТЕХНІЧНІ ЛЯБОРАНТКИ
з 6 місяч. практикою в клінічній хемії, першенство досвідчені у дожильних застриках, але це не основне. Голоситись особисто при кінці тижня.
FLOWER 5th AVE. HOSPITAL
1 East 105th St., New York City

ОПЕРЕЙТОРКИ
мусять бути досвідчені в ліпших суконках. Стала праця, добра платня. Юнійні або неюнійні робітники.
Голоситись:
6th AVE. SPORTSWEAR
221 21st St., Brooklyn, N. Y.

ВАКАЦІЇ

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Місячно або тижнево.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692.

НЕ БУДЬТЕ ХУДОРЛЯВІ! ПЛЯН ЯК ЗИСКАТИ НА ВАЗІ В КІЛЬКОХ ТИЖНЯХ

Хотіли б ви прикрасити свою худу й тонку фігуру привабливими фунтами мускулів? Коли ви, подібно як тисячі інших, не маєте потрібної ваги з приводу браку апетиту або з дієтичних привичок, то ваша мрія зможе здійснитися в кількох тижнях.

Чудодійна нова RED VITAMIN B 12, яку тепер можна набути разом із B1, B2 FOLIC ACID-ом та з 7 іншими вітамінами і мінералами, — збуджує ваш апетит та доповняє вашу дієту. Ви можете почати відразу цей спосіб, щоб теж підвищити вашу вагу, а він здиває вас. Звертайтеся за TYNOL FORMULA, який містить усі вище згадані вітаміни в одній таблетці, яку легко проковтнути. Заживайте одну таблетку після кожної їжі, а вона має надзвичайні кальорії. Збільшуйте кальорії, заживаючи таблетки щодня протягом одного місяця.

Люди з нормальним здоров'ям, згідно з цим пляном, швидко прибувають на вазі. І ви будете здивовані, коли побачите, як ваша фігура виповнюється, коли фунти прибувають. Найкраще, як ви замовите собі TYNOL FORMULA поштою, висилаючи ці вирізки до TYNOL Co., DEPT. 56, — BOX 321, — CROTON on HUDSON, N. Y., з ґарантією, що вам звернеться гроші, коли ви не будете вдоволені.

Не висилайте грошей, тільки заплатіть поштареві $3.75 і поштову оплату C.O.D, коли дістанете пакунок. Випробовуйте цей плян протягом одного місяця, і коли не будете вдоволені з прибуття ваги, зверніть порожній збаночок TYNOL-ю з домаганням звороту грошей.

Name ....
Address ....
....

КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ

РІЗДВЯНІ КАРТКИ, мистецькі всіх малярів, (з ковертами) висилаємо 12 штук за $1.00; 2 туз. за $2.00; 3 туз. за $2.50 — за попереднім надісланням грошей. **ОТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1954** рік по 35¢ з коштом пересилки. Для склепів — знижка в ціні.
Замовляти:
ARKA Co.
48 East 7th Street
New York 3, N. Y.
Phone: GRamercy 3-3550

БУДІВНИЧІ

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. **Школи, Церкви, Нар. Доми** та інші проєкти. Головний Інж. **В. Сімянцев.** Просимо нам писати:
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
99 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

Труднощі з німецькою конституцією

Бонн. — Хоча обидві західньо-німецькі парляментарні палати ратифікували европейський оборонний пакт, проте ця ратифікація не має правної сили, поки не буде переведена зміна в німецькій конституції, яка досі не дозволяє Німеччині вдержувати реґулярну збройну силу. Проте, хоч канцлер Аденауер розпоряджає відповідною більшістю для переведення такої зміни, цього не можна так легко зробити, бо кожна зміна конституції Німеччини вимагає — перед відзисканням її повної суверенности — затвердження всіми трьома західніми державами (високими комісарами), а невідомо, як поставиться Франція до такої зміни, якщо вона сама не ратифікує оборонного пакту. Далі, відбудова німецької армії була досі передбачена тільки в рямцях спільної европейської армії. Якщо через опозицію Франції і частинно Італії не буде такої армії, то під знаком запиту стає вся проблема німецького дозброєння. А що Америка й Англія стоять на становищі, що німецьке військо необхідне для успішної оборони Заходу, через те витворюється дуже складна міжнародна ситуація: як це зробити, щоб здобути згоду Франції.

Памела Мартин встановила рекорд довколасвітнього лету

Шикаго. — 23-річна Памела Мартин встановила новий рекорд майора Гораса Борена на звичайному пасажирському літаку. Попередній рекорд майора Гораса Бирена становив трохи більше як 99 годин. Панна Мартин вилетіла з Шикаґо вполудне в п'ятницю (4 грудня), а прибула до того самого міста за 90 годин і 59 хвилин у вівторок (8 грудня). За весь той час вона спала тільки 10 годин. Вона хоче повторити цю подорож найближчого року, з тим, щоб затримуватися в більших містах і їх оглядати. Під час довколасвітнього лету вона відвідала такі міста: Лондон, Рим, Каїро, Карачі, Рангун, Манілю, Окінаву, Токіо і Ванкувер в Канаді. Видатки на цю подорож становили 1,700 долярів за летунський квиток і ще дещо на дрібні видатки. Їх зібрало Рочфордове Транспорт. Бюро.

Помер проф. Д. Ґ. Мейсон

У Ґрінвіч, Конн., помер з кінцем минулого тижня колишній голова музичного департаменту Колумбійського університету, професор музики та відомий автор багатьох творів на музичні теми, д-р Деніл Ґреґорі Мейсон. Покійний був професором відомого нашого музика й композитора — покійного Михайла Ґайворонського, коли він доповнював свої музичні студії на Колумбійському університеті.

● **Мешканці деяких міст** у стейті Ню Джерзі домагаються — щоб стейтові законодатні установи прийняли закон про боротьбу з занечищенням повітрям, яке шкодить здоров'ю людей і, на думку деяких лікарів, має спричинювати недугу пістряка легенів. Влада промислових міст побоюється, що гострі закони проти занечищування повітря можуть спричинити втечу промислових установ до сусідніх стейтів.

● **Сильвестер Адамс** має 103 роки і численних внуків, але він працює ще й досі, бавлячи дітей. Він добре пам'ятає ще роки, коли був невільником перед громадянською війною, і коли скасовано невільництво в ЗДА за президентури Линколна. Його внучка залишає своїх дітей з дідусем Сильвестром, який має великий досвід як „бейбісіттер."

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. М. Грушевського, відділ 219 повідомляє своїх членів, що наступні збори відбудуться в суботу, 12. грудня, в церковній залі під ч. 675 South 17th St., о год. 7:30 веч. Члени повинні явитися на зборах і вирівняти свої вкладки, бо в противнім разі грозить суспенда. — Уряд.

ГЕРКІМЕР, Н. И. — Т-во Запорозька Січ відд. 192 повідомляє всіх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, о год. 2. попол., в У. Н. Домі. Проситься членів прибути на час, буде вибір уряду на 1954 рік. — Я. Синишин, предс.; М. Політило, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Апп. Петра і Павла відд. 102 відбудуться в неділю, 13. грудня, зараз по другій і третій Сл. Божій в церковній залі, 2280 W. 7th. Річні збори відбудуться в неділю, 27. грудня, о год. 1. попол, в церковній залі. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Вобечко, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка відд. 372 повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, о год. 2. попол., в Домі VFW, Вашинґтон вул. Просимо всіх прийти на означений час, вислухати річного звіту, буде вибір нового уряду на 1954 рік. Присутність всіх членів обов'язкова. — А. Кручак, секр.

МЕКІЗКАРС, ПА. — Бр. св. Володимира відд. 91 повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, о год. 12:30 попол., в залі У. Н. Дому. Проситься членів прийти, будуть важні справи до полагодження і вибір уряду на 1954 рік. — В. Рудавський, фін. секр.

АМСТЕРДАМ, Н. И. — Місячні збори Т-ва ім. І. Франка відд. 266 відбудуться в суботу, 12. грудня, в церковній залі св. о. Николая, о год. 7:30 веч. Проситься всіх членів прибути, є важні справи до вирішення та вибір урядників на рік 1954. — Т. Сюрко, предс.; Ю. Грицай, кас.; В. Труфин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. И. — Місячні збори Бр. св. Волод., відд. 130, відбудуться в суботу, 12. грудня о год. 6. веч., у приміщенні Укр. Кат. Ветеранів, 33 Іст 7. вул. Довгуючих членів проситься вирівняти свою залеглість, щоби не перетягати довгу на 1954 рік. Присутність членів обовязкова. Перед зборами приймається вплату членських внесків. — О. Марків, предс.; Г. Лучанко, фін. секр.; М. Кравчук, кас.; І. Малець, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Б. Хмельницького відд 133 відбуде річні збори в суботу, 12. грудня, о год. 8. веч., в Українській Централі, 180 Вільям вул. Проситься членів прибути, буде звіт контрольної комісії і вибір нового уряду на 1954 рік. — А. Сурма, предс.; І. Андрійчин, фін. секр.; Т. Яблонський, рек. секр.

СЕНТРАЛ ФОЛС, Р. АЙ. — Т-во ім. І. Франка, відд. 93 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, о год. 1. пополудні в Укр. Горож. Клюбі, 20 Cran St. Проситься всіх членів прийти хоч раз на рік, маємо важні справи до полагодження, звіт старого уряду і вибір нового на 1954 рік. — П. Тітик, предс.; К. Сомик, кас.; П. Венковський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Т-ва Запорозька Січ відд. 371 відбудуться в п'ятницю, 11. грудня, о год. 8. веч., в Січовій залі 508 — 18th Avenue, Newark, N. J. На зборах буде звіт урядників, як також вибір уряду на наступний рік. Кожний член повинен бути на зборах. — Д. Тарнавський, предс.; Ю. Баранюк, секр.; П. Заболоцький, кас.

КУРТІС БЕЙ, МД. — С-во Неп. Зачаття Пр. Діви Марії, відд. 290 повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, о год. 2, попол. Буде вибір уряду на 1954 рік та багато інших справ. Просимо привести нових членів. Присутність всіх членів обов'язкова. — А. Хімяк, предс.; Ю. Коллар, кас.; М. Іванюк, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Т-во ім. І. Франка, відд. 253 повідомляє всіх членів, що річні загальні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, о год. 2-ій попол.,, в церковній залі. Крім передбаченого статутом порядку нарад буде також вибір керівних органів на наступний рік. Просимо всіх прибути. — П. Павлів.

БАЛТІМОР, МД. — Бр. Пр. Тройці відд. 320 повідомляє членів, що річні збори відбудуться в неділю, 13. грудня, о год. 2-ій попол., в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Буде вибір нового уряду на 1954 рік і багато важних справ до полагодження, тому присутність членів обов'язкова. Також пригадується членам вирівняти свої вкладки. — Д. Пісецький, пред.; І. Малко, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ відд. 206 відбудуться в неділю, 13. грудня в парафіяльній залі при 74 Геррис Еве., о год. 1:00 пополудні. Просимо всіх членів прибути на ці важні збори, також кожний член повинен вирівняти свої вкладки і довги до Товариства і до УНСоюзу на зборах, або найдалі до 20-го грудня, щоб уможливити виставити рахунки на час за рік 1953. На зборах буде вибір нового уряду на рік 1954. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
В. Череватюка і Сина
YARDLEY FURNITURE CORP.
Manufacturers of
Upholstered Furniture
730 EAST 149th STREET
BRONX 55, NEW YORK
Tel.: **CYpress 2-9521**

РОЗШУКИ

Пошукую **КАТЕРИНУ ЗУБЕК** з роду Рипецька, село Ванів, Сокаль. Має перебувати в Ню Йорку. Хто знав би про неї, або вона сама прошу зголоситись до Сестри.
MARIA TURKO
68 N. 3rd St. Brooklyn, N. Y.

REAL ESTATE

КОРИСНИЙ ВКЛАД ГРОШЕЙ! Околиця 23-ої вулиці Е. Два цілковито відновлені доми. 2 і 3 кімн. апартаменти. Автомат. огрівання. Знамените для купця, що живе на місці. Вільне від ренти. За посередництвом.
MONTUES REALTY
151 W. 93rd St. New York City
MO. 3-4666

PT. LOOKOUT — L. I.
Знамените положення, $18,000 купно дому, 4 спальні, 2 лазнички, 2 кухні, 2 автові ґаражі. Включений цілковитий виряд домашніх меблів.
LONG BEACH 6-0654

ДОБРЕ КУПНО ФАРМИ.
Властитель змушений перенестися. 40 акрів, молочна і куряча фарма. 6 кімн. дім, 2 стодоли, інші будинки, деякі машини, все за $9,900 за згодою. На бажання висилаємо фото.
HAROLD H. TITUS, Inc.
Wallkill, N. Y. — Tel.: 3-1040

ELMHURST, L. I. 2-родинний солідний з цегли, зовсім новий відокремлений. дім, 2—4½ кімн. апарт. і викінчений підвал. 3 лазнички, автоматичне огрівання. Критий ґараж. 2½ бльоки до Ind. собвею. Мешканева дільниця. Ціна $26,900.
O'CONNELL, 86-36 Broadway
Elmhurst, L. I. NEwtown 9-4940

НОВА ПРОМИСЛОВА ФАБРИКА
Вживати можна через 30 днів або негайно.
New Hyde Park — 4700 стіп
New Cassel Westbury 5000, 5400
11,000 стіп.
Разом з місцем на канцелярію, опалом, цегла і штукатурка. Ми будуємо на ваших, або наших парцелях. Пишіть за подробицями.
CHARLES J. RORECH, Bldr.
369 Hillside Ave., Williston Park
Long Island.
Tel.: **GArden City 7-6870**

КУРЯЧА ФАРМА

КУРЯЧА ФАРМА
на 5000 курей — 12 акрів. 7 кімн. дім, всі удогіднення, 4000 курят. Ціна $33,000 $10,000 готівки за згодою. Також фарма на 2000 курей — 2½ акра, 6 кімн. дім $23,000 — $8,000 готівки за згодою.
BENJAMIN PESKIN
R. D. 1, Box 317C, Lakewood, N.J.
Tel.: **Point Pleasant 5-0135M2**
If no answer —
Point Pleasant 5-1521J2

Посмертні Згадки

АНДРІЙ ПОПЕЛЮК, довголітній член Бр. св. І. Хрестителя відд. 304 УНСоюзу в Бофало, Н. И., і перший організатор цього відділу помер, залишивши в смутку дружину, двох синів і одну доньку. Похорон відбувся в середу 2. грудня з похоронного заведення до гр.-кат. церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на цвинтар. — В. Й. П.!

М. Гнатик, секр.

АННА МАХ, членкия відд. 170 УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла в середу, 25. листопада 1953 р., в 55 році життя. Покійна походила із села Ліщин, повіт Добромиль, Зах. Україна. До Союзу вступила 1943 р. Полишила з жалем прибитого мужа Міляна, сина Івана, 2 дочки Геню і Стефанія і 3 внучки. Похорон відбувся 28. листопада з погребового заведення І. Ковальчика до укр. кат. церкви св. Петра і Павла. Тлінні останки поховано на Голі Крос в Арлінґтон. — В. Й П.

І. Грабар, секр.

ЮВІЛЕР
Маємо на складі ГОДИННИКИ найкращої швайцарської, американської марки, та інші золоті, срібні, брилянтові речі.
Адреса:
GENERAL WATCH REPAIR
1171 Pembroke Street,
Bridgeport, Conn.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Український Сальон КРАСИ
„Сюди наші клієнти скеровують своїх приятельок!"
Nita's Beauty Salon
720 GROVE STREET,
IRVINGTON, N. J.
ESsex 3-9860

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ
AUTO REPAIR
GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож. в 1916.
L. ГYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близь. 10th St.
NEW YORK CITY

АРТРЕТИЗМ
Хворі на ревматизм
НАЙДУТЬ НОВУ ПОЛЕКШУ В БОЛЯХ
Заживаючі радіють — Припаси поспішно надходять.

Жертви обезвладнюючого артретизму, ревматизму й невротичних болів можуть потішитися новою надією за оголошенням про драматичний успіх нової формули, яка сполучує 4 ліки в одній таблетці, яка дає полекшу в гнітучих болях в суглобах і мускулах. Згідно з повідомленнями ця сполука діє внутрішньо для облегчення артретичних і ревматичних страждань, невротичних болів у плечах, руках, раменах, ногах і в хребті. Одначе для безпечного її заживання, не потрібно рецепти. Зі сльозами радости в їхніх очах, жінки й чоловіки, що давніше терпіли муки й відчували жах перед артретичними й ревматичними болями в напухлих суглобах і мускулах, тепер говорять про блаженну полекшу після їх заживання.

За спеціяльним порозумінням, читачі цієї газети можуть дістати цю медицину по зниженій ціні. Просто вишліть оцю новинку до SUMLAR Co., Dept. 933, 2700 Church Ave., Brooklyn, 26, N. Y., а дістанете дві 3-долярові пачки тільки за $5, тобто за знижкою $1 по правильній ціні. Заплатите просто поштареві при доручені. Продається за ґарантією звороту грошей.

Ім'я ________________
Адреса ________________
Місцевість ________ Стейт ____

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА" ЦІЛА ОПЕРА,
европейське видання 33 RPM. (5) платівок $11.20 в гарнім европейськім альбомі з фотознимками артистів 78 RPM (17) платівок $15.00. Ограничений запас. Замовляйте:
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 W. Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

УВАГА! Підготовляється до друку! НОВИНА
ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ІНФОРМАТОР
під назвою **GUIDE TO UKRAINIANS IN THE U.S.A.**
Видавництво звертається з проханням до всіх заінтересованих (професіоналістів, науковців, артистів, мистців, бизнесменів, українських Установ та Організацій), щоби в справі інформації писали на нижче подану адресу, якщо бажають умістити відомості про їх установу чи особу до 15 грудня 1953.
CARPATHIAN STAR PUBLISHING CO.
P. O. Box 1159 Church St. Sta., New York 7, N. Y.

КУПІТЬ „НАШ ЛЬВІВ",
А ПОЧУЄТЕ ВІД НАЙКРАЩИХ ФАХІВЦІВ,
чому ЛЬВІВ є направду НАШ!

Заслужене ще на рідних землях, а тепер відновлене в ЗДА видавництво „ЧЕРВОНА КАЛИНА" започаткувало свою діяльність виданням, з нагоди 700-роковин існування столиці Західної України, ювілейного збірника п. з.:

„НАШ ЛЬВІВ"

Чудово видана книжка. Великий формат. Добрий папір. 34 нових ілюстрацій. Дво-кольорова обкладинка проф. В. Січинського. Сторін 216. Ціна $3.—

Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Ділимося з Родиною, Знайомими і Приятелями сумною вісткою, яку одержали ми з Рідної Землі окружною дорогою, що в листопаді цього року заснув у Бозі проживши 84 років та не зігнувшись перед насильним московським православ'ям наш Дорогий і незабутній Батько

бл. п. о. ЛЮБОМИР БІЛИНСЬКИЙ,

бувший Совітник Єпископської Консисторії Станиславівської Єпархії, гр.-кат. парох в Монастириськах, повіт Бучач, основник і довголітній голова Кружка Рідна Школа та філії Товариства Просвіта.

Заупокійна Служба Божа і єрейський парастас відправиться в гр.-кат. церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку при Мортон вул., дня 12. грудня ц.р. о год. 9:30 рано.

Спи спокійно Дорогий наш Батеньку. Хай рідна земля прийме Тебе в обійми і буде Тобі легкою, а ми з далекої чужини будемо молитись за Твою праведну Душу.

Горем прибиті
603 So. 17th Street, Newark, N. J. — Син БОГДАН, Синова ІВАННА

В дванадцяту — третю— сему річницю смерти наших братів, відправиться в п'ятницю, 11. грудня 1953 р. в гр.-кат. церкві св. о. Миколая при Ван Бюрен вул. в Пасейку

ПАНАХИДУ

за бл. п. Євгена, Михайла, о. Миколу МАЦЮКІВ
які відійшли від нас в повнім розквіті сил, несподівано на вічний спочинок, — Вічна Їм Пам'ять!

ІВАН, ВАСИЛЬ — брати.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща по ціні так низькій як $150
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
DIGNIFIED FUNERALS AS LOW AS $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ТАРЗАН, ч. 3198. Прибуття додому

WHEN THE JUNGLE PATROL ARRIVED, NEXT MORNING, THE STILL-FRIGHTENED PYGMIES REPORTED THAT SOBITO WAS GONE.

"A DEMON FROM THE SKY," THEY CRIED, "CARRIED HIM AWAY CRYING, 'SOBITO RETURNS TO TUMBAI VILLAGE!' AND THEN VANISHED INTO THE TREE!"

IN THE VILLAGE OF TUMBAI, ORANDO'S RECOUNTING OF THE BATTLE WITH THE LEOPARD MEN WAS SILENCED BY A TERRIFYING INTERRUPTION. FOLLOWING A RUSTLING IN THE TREE, AN OBJECT HURTLED DOWN INTO THE CIRCLE OF ASTOUNDED NATIVES. SOBITO, THE WITCH DOCTOR HAD RETURNED TO TUMBAI.

3198

Коли найближчого ранку прибула патруля з джунґлів, ще й досі настрашені пігмеї повідомили, що Собіто зник.

—Демон із неба — кричали вони — заніс його геть з криком „Собіто повертається до села тюмбеїв!", — і після того зник у дереві!

В селі тюмбаїв Орандове відтворювання битви з леопардолюдьми нагло закінчилося жахливим перерванням. Раптом щось зашелестіло на дереві і якийсь предмет бахнув на землю в коло здивованих тубільців. Собіто, чародій-лікар, повернувся до тюмбеїв.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: **ORchard 4-2568**